

STANLEY
PUBLISHED BY
THE NATIONAL GEOGRAPHIC SOCIETY
32

297891

Szalay Fruzina

Bébi és Micóka

BUDAPEST
SINGER & WOLFNER
KIADÁSA

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

164- ~~276.~~

164

A. Petőfi-ir "nek"

Jóváír. Fee

1906 III. 18.

SZALAY FRUZINA

**

BÉBI és MICÓKA

SINGER és WOLFNER KÖNYVKERESKEDÉSE
Budapest, VI., Andrásy-út 10.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

297391

ORSZ. SZÉCHENYI-KÖNYVTÁR	
B	Növedéknapló
1956 év	8971..... SZ.

AJÁNLVA

ÁNYIKÁNAK

Országos Széchényi Könyvtár

I.

Hófehérke.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy nagynéni. A nagynéninek nem volt sem unokahuga, sem unokaöccse, de ő mégis nagynéni volt, mert annak született. Nem a bölcs, a józan, az okos nagynénik közé tartozott, kik soha nem követett jó tanácsokkal szokták elhalmozni hugocskáikat, de a balga nagynénik közé, kik azt hiszik, hogy az egész földön nincs olyan szép, nincs olyan édes, mint bizonyos kék vagy barna szemek s csacsogó, madárbeszédű huncfut szájacskák.

Hát a nagynéni egyszer az ablakánál állt

és kinézett a szép havas, fehér és kék egű februári napba. A gólya néni — mondotta magában — azt ígérte, mikor elment, hogy még tavaszig sem vár és hoz nekem egy ici-pici hugocskát. . . Milyen kék és napsugártól átítatott ma az ég, milyen csodálatosan fehér a hó és milyen csillámlón, mesésen aranyszín a napsugár! Gólya néni, olyan kis babuskát szeretnék én, akinek a szeme így kéklene rám, mint az ég, a haja napsugárból szőtt arany volna s az arcocskája olyan habfehér, mint az a szép bársonyos hamvú hó! — Csakugyan a gólya néni valahol téli fagyban, téli napsugárban mégis arra járt s valahogyan csak meghallotta, amit a nagynénike gondolt.

Libbennek, suhannak a kis aranyos bölcső piros selyem-függönyei, megérkezett Hófehérke s hófehér az arcocskája, akár künn a bársonyos hó, aranypehely a haja, aranyszín, mint az első bohó tavaszi napsugár és a szeme kékebb, mint a vadkatáng nevető virága, olyan kék, mint a napfényes téli ég.

Hófehérke megérkezett és mindenki akarja

látni, gőgicsélni vele, hintálni a karján s beszélgetni hozzá.

— Egyetlen szép kis babám — csókolgatja kis anyja.

— Gyönyörűségem — kiáltja apika.

— Hófehérkém, Hófehérkém — ujjongat a nagynéni.

S ahány nagyapa, keresztmama, nénike és bácsika van, mind beszórja Hófehérkét szebbnél szebb szavakkal. Nagymama meg csak ringatja karján és néz, néz azokba a kék napfényes szemekbe. Mit mindent mesélnek néki azok a szemek !

Nagymama szemei lágyan elhomályosulnak, megnedvesednek és nagymama hangja édesen suttog :

— Bébi, boldogságom, kis Bébikém !

Bébi, Bébike ! Ez a te igazi neved, Hófehérkém, sok szép neved közül ez az egy lesz mindenkor a legédesebb, a legdrágább, mintha e név minden betűjéből napsugár áradna, tavaszi virágok csilingelnének, madarak szólnának és szeretet ragyogna, annyi végtelen szeretet, mennyit a nagymama csókolt bele. . .

És Bébike ringatások, csókok, hízeltételek

és cirógatások közt elfoglalja helyét az életben s egyelőre az egész ház ő körötte forog; — ám ő jó ideig elég közönyösen fogad mindent — persze, hogy ezt csak mások látják úgy, a nagymama és édesanya, apa, néni meg a dada sokkal jobban megértik Bébit, ők látják, hogy negyednapra már mosolyogni tud, szemét nem csak kinyitja, de néz is vele s gömbölyű kis kezét oly szépen tudja kirakni a takaróra, a dunyhácskájára, mintha mutogatni akarná. Ám Bébi nem sokáig marad selymes takaróból, puha dunyhácskákból készített fészkében. A tavaszi napsugár hiába kandikál a kis piros függönyök közé, Bébike nincs ott, Bébike ott ül a szép keresztmama karján s eleinte igen ijedt és szerencsétlen arcocskával.

— Nagymama, nagymama, nézd csak, milyen nagy lányunk van már nekünk!

És libegtetik Bébikét s táncolnak vele a bohó nagy gyerekek.

Szegény kis Bébi ma még csöppet sem örül fehér csipke ruhájának, széles kék övének, sem a gyöngynek, sem aranypelyhes fején a kék szalagnak, sem „nagylányságának“, de nem

azért született ő húshagyó kedden, hogy hamar meg ne szokja s meg ne kedvelje a libegő csipkét, kék szalagot, a gyöngyöt és táncot.

Pár nap múlva már nem kívánczik vissza a pelyhes vánkosoak közé és csupán este húzódik be biztos meleg kis fészkébe. Ám az aranypelyhes kis fejcskék felett is mulik az idő s a tavaszról nyár s az őszből tél lesz, havas fehér tél, mikor csilingelő szánkók siklanak a keményre fagyott úton s fenyőszag, karácsonyfaillat érzik a levegőben.

Hosszú, hosszú évek után ismét az első karácsony nagymamáéknál, melybe gögicselő gyerekhang zendül. Hiszen a nagy régi ebédlőben évről-évre sok-sok fényes lángú, csillámló karácsonyfa állt, édes és feledhetetlen. karácsony-estéket látott évről-évre a nagy régi ebédlő, de ma, oh ez más, a karácsonyfa zöld ágai másként ragyognak, másként csilingel rajtuk a sok csillogó, szivárványszín csecsebecse, másként libeg a tündérhaj s künn mintha a téli éjben libbennének, suhannának a karácsonyi angyalkák szárnyai s egy angyalka sem száll el az ablak előtt, hogy be ne nézzon, be ne mosolyogjon a karácsony-

fára s Bébikére a karácsonyfa alatt. Benéz,
bemosolyog mindegyik láthatatlan karácsonyi
angyal, az ő tekintetüktől, mosolyuktól lett
oly gyémántos, oly csodálatosan ékes ebben
az évben minden ablakunk, ők hintették be
gyémántszikrás, hattyúprémes jégvirágokkal!

II.

Rózsapiros.

Bébike ott áll a cukrászboltban. Sok redőjű, szélesen galléros krémszín köpönyegében, bolyhosfehér, édesen öreges nagy fejkötőjének csipkefodraiból kivilágló kék szemeivel s hab-sütemény arcocskájával cukrosabb és enni-valóbb a cukrászbolt legszebb cukorbabájánál is. Ez időtájt szokássá vált, hogy mindenki gyönyörködve nézzen Bébikére. A cukrászbácsi is hát persze gyönyörködve néz rá s elbeszélget vele. Bébike szépen felelget. Meg mutatja, hogyan nyávog a cica s hogyan kürtölnek reggelente a vasútnál, elmondja, mit csinál apika, kismama s a dada.

— Hát még ki van otthon? — kérdezi a cukrászbácsi.

— Mász ninc.

— Nincs? De hiszen a gólya néni nem régen hozott egy szép kis testvérkét!

— Más ninc, — erősködik Bébike — csak még egy tisz Micóta, de az mindig szij.

És Micóka otthon volt és mindig sírt.

Hosszú, szomorú hónapok következtek, alig egy félévvel Micóka megérkezése után. Minden arc szomorú s minden szem felhős volt a tépő, gyötrelmes aggodástól. Apika naphosszat se szólt s ha oda is ült Bébike kis karszéke mellé az ebédhez, de enni nem tudott.

Néhány hét előtt kismama bágyadozni kezdett, szép rózsás arca lefogyott s kedves, szelid szeme körül árnyékok támadtak. A járása is mind lankadtabbá vált s karjai oly gyöngékké, hogy alig bírta Micókát hordozni. De kismama vitézül küzdött e lankadás ellen, ő, kinek egész élete mások gondozásából állt, nem akarta észrevenni, hogy beteg s nem akarta, óh nem akarta, hogy mások aggodjanak miatta. Kismama jó ideig még vité-

zül küzdött, de a betegség erősebb volt s egy nap kismama nem bírta felkelni s azon a napon kétségbeejtőn szomorú lett az egész ház. Még Bébike is elcsendesedett, olyan nesztelenül tipegett ő is a szobákban.

Ki ért volna rá, kinek lett volna ereje gőgicsélni, játszani, kedveskedni a kis Micókával. Csak rémült, kétségbeesett arcokat látott ezentúl maga körül, nem mosolygott, nem hízelgett, nem tréfálgatott már senki, komoly doktor bácsik jártak ki s be és senkitől észre nem véve, csodálatosan elkomolyodott a kis Micóka arcocskája is.

A nehéz nappalok s az ólomlábú éjjelek hetekké váltak s a hetek hónapokká. Gyötrelmes kínzó hónapokká. És így mult az idő s bár lassan és nehezen, de mégis csak mult.

Oh áldott nap, százszor áldott nap, melyen a kismama ölelő karoktól támogatva először lépte át újra a hálószoa küszöbét, aztán ott pihent a kályha mellett a nagy karosszékek váncosok között, árnyékká fogyva, nagyon, nagyon halaványan, de már ismét a régi, édes tekintettel pillantva apikára, nagymamára s Muci nénire.

Ó és mindenekelőtt Bébit kívánta látni meg Micókat. Látni, ölébe kapni, csókolni s szívéhez szorítani őket! Bébi a régi volt, a régi kis csacsogó, fényesszemű Bébi. De mi történt Micókával!

A kismama szívét valami hirtelen, éles fájdalom nyilalta át, mikor Micókára nézett; mintha a szörnyű hónapok minden sötétsége, aggodalma, fájdalma, gyötrelme oda vetette volna árnyékát, oda rögződött volna a Micóka kis szája köré, két keserű, némán panaszkodó vonásban. És Micóka ekkor még nem sírt. Olyan csendes, komoly volt, mintha sírni sem tudna.

És a kismama szíve nagyon fájt és az anygalkák látták s egy éjjel, mikor mindenki aludt, egy aranyszárnyú anygalka lerepült a kis Micókához. Megcsókolta kedves szemecskéit s úgy suttogott fülébe:

— Micóka, egyetlen kis Micóka! Mi tudjuk ám miért van az a sok keserűség a te kis szájacskád körül. Nagyon sok keserű köny van a te kicsiny szívedben, Micókám, sok panaszkodás, sok sírás! Akik így járnak s azt a sok könnyet nem sírhatják ki, azok-

nak egész életén szívükben marad, beledermesed s örökre, az egész életen át magukkal hordják. De mi ezt nem akarjuk, Micókám! Sírj, édes kis Micókám, sírj ki minden könnyet, öntudatlan bánatot, néma panaszkodást kismama karjai, kismama csókjai között!

És másnap, mikor kismama újra csókokkal igyekezett letörölni azt a vonást Micóka szája körül, egyszerre csak elpityeredett a kicsi száj, nagy könnyek tündököltek Micóka arcocskáján s Micóka sírni kezdett és sírt, sírt, egyre csak sírt és senki nem tudta, miért sír mindig Micóka. Es nem használt semmi békéltetés, semmi csitítgatás, Micóka csak sírt, napokon át. Mindenki megkísérlette már, hogy kibékítse, de a leglágyabban ringató karoknak, a legédesebb gögicsélésnek, altató nótának sem sikerült. Egyszer végre a nagyapa már megsokalta:

— Mi baja lehet ennek az én szegény kis lelkemnek, hozzátok csak ide, hátha énnálam majd elhallgat — és karjaiba kapta a kicsi Micókát nagyapa . . .

Nagyapa! Ne lássatok gondolatban hajlott, remegő karú agg nagyapát. Nagyapa szálás

alakját nem tudta meghajlítani az idő, magas homlokára rótt talán egy-egy barázdát, de kék szeme most is ifjúi eréllyel fénylik, a haja talán fehér, de az csak annyi, mint a hó az erőteljes, nemes bérci fenyőkön, melynek fehér tél-díszje alatt fiatalon maradnak a fák. S nagyapa karján, azon a két erős, biztos karon, mely még soha nem szorult támaszra, de annyiszor volt szerető támasz — ime elhallgat Micóka. Elhallgat és elszenvededik, kimondhatatlan édesen, szeme körül valami kedves rebbenő mosolygás játszik, a mosolygás lesuhan szájacskájára is s arcán kétfelől kivirul két nevető piros rózsa.

S Micóka nem sírt többet. Mint mikor a bőséges langyos tavaszi eső elmossa a tél legutolsó zuzmaráját, hófoszlányát, úgy mosták el könnyei a szomorúságnak még árnyékát is. S milyen boldogság hallani, hogy kacag, hogy pereg a nyelvecskéje, persze úgy, hogy a madarakon kívül még csak nagyon kevesen értik.

Csupán — s azt hiszem, hogy ez is csak azért van, hogy Micóka még édesebb legyen — csupán a szemében van néha egy oly édes

gyöngéd félénkség, csupán a hangjának van olykor oly szívet megindító bársonyossága, mint azoknak, kiket egyszer már bánat ért...

... S hogy miért Rózsapiros a mi Micókánk? Aki először látja, meg sem értheti, mert nem arcocskája miatt az ő éppen, de akik ismerik, tudják, hogy ő olyan, mint a mesebeli Rózsapiros. Rózsapiros a kedve, rózsapiros a kacagása s ha futkos, mintha rózsák fakadnának s ha táncol, mintha rózsák nyílnának; s a szíve az bizonyosan olyan, mint egy félig nyílt harmatos piros rózsa.

A piros rózsa a szeretet virága.

III.

Angyalkák nyomai.

Túl a keresztes fenyő kerítésen egy nagy darab föld Bébike és Micóka kertje, ott locsolhatnak, öntözhetnek, kapálgathatnak, szedhetik a virágot kényökre-kedvökre. S nyílik is benn minden; tarka tömegben bársonykák, nagy teljes mályva rózsák, szalmavirágok. Tavasszal nagymama nevenapjára innen kerül az első két kis ibolyacsokor, anyika virágtartóiba nefelejts, koszorú füzér szőke, barna fejecskékre és egy-egy kis bokréta, mit Bébi s Micóka kimondhatlanul fontoskodó arccal nyujtanak át különösen kedvelt nénikéknek és bácsikáknak.

Májusban, ha már a sok napfény át-megátlangyította a levegőt s nincs mit tartani többé a fagytól, megjelen kertjökben a sok üde, fakadó zöld levél, feslő bimbó között, néhány furcsa jövevény: kissé fakók, kissé fázósak, szinte soványok eleinte, sokat kell fürödniök meleg tavaszi esőkben, sokat kell inogniök életteljes tavaszi szellőben, míg levetik a téli köntöst s frissen, zölden hajtani kezdenek. De Bébi és Micóka ily fakón is szeretik őket, mert ezek a Muci virágai, a Muci ablakában állnak egész télen s mind-egyiknek meg van a maga története. Nem illenének oda a pompázó szép virágos kertbe, de itt jól érzik magukat s milyen öröm, mikor lassacskán bimbózni, nyílani kezdenek. Hogy, hogy nem, egy nap mégis szomorúságra fordult az öröm és az így történt:

Olyan hallgatag megegyezésféle volt a babák és a Muci néni között, a virágok ott nőnek, nyílanak is, de ehhez a pár tőhöz nem szabad nyúlni még Bébinek s Micókának sem. Nem is nyúltak hozzá, míg csak a viola meg a szegfű nyílani nem kezdett. Ki is hitte volna, hogy azon a csonka szürke violabokron olyan

havas, olyan illatos sok viola teremhet s a csunya kúsza szegfű ágbogon olyan szegfű! Nagy és teljes s a fehér selyemszirmokon rózsapiros korona, hogyan is lehetne ilyent látni s le nem tépni tüstént!

Bébike hát le is tépi a legnagyobbakat, a legszebbeket, igaz hogy az ág is vele szakad, de az semmit sem tesz, Bébike leharapja s tovább dobja, Micókának már csak egy pár félig feslett bimbó jut, de helyette ő meg bokrétába szedi a violát, a fehér szirmok csak úgy repülnek, keringélnek a levegőben, mint az ijedt pillangók. Mire Muci néni kiér a kertbe, már készen vannak és oh, milyenek a Muci szegény virágai!

— De gyerekek, ennek már fele se barátság — kiált fel elszörnyűködve és elkeseredve Muci — nézzétek, valamennyit tönkre tettétek, soha-soha többet nem adom hozzátok a virágaimat, kis telhetetlen majmok!

Bébike nagyra mereszti kék szemeit.

— Majmok?

— Soha-soha nem adom többet — ismétli Muci.

— Nem isz töll — vágja oda Bébike.

— Megérdemelnéd Bébi, hogy jól meghúzzam a füledet!

— Megmondom a nadmamámnak, — méltatlankodik Bébike — nem isz töll a vijád, ti isz dobom.

— Ti isz dobom — visszhangozza Micóka. És kész a harag. Muci néni keserűen néz a két lázadóra.

— Hát így szerettek engem? Bébike, Micóka! Bébike nem enged, de Micóka szájacskája már-már pityergésre hajlik. De azt már Muci néni nem látja. Elfordul s megy.

— Rosszak vagytok s nem szeretlek benneket.

S a tréfásan indult harag komolyan folytatódik és tart hosszú, hosszú ideig, egészen az ebédig.

Bébike és Micóka a verandán ebédelnek, mely az ebédlőből nyílik, hol a nagyok ülnek az asztalnál. A szárnyas ajtó tárva s máskor behangzik a nevetés, a csicsergés, de ma szokatlanul csendes a két gyerek, de Muci néni is. Ott ül az asztal végén olyan nagyon közel a verandához s mereven nézi tányérját, hogy véletlen ki ne tekintsen. Bébike háttal

ül s meg sem mozdítja dacos fejecskéjét. Ám Micóka minduntalan bekukucsál s egyszerre csak rákezd az ő különös kis hangján, azon a kis hangon, mely oly édes és puha, mint a bársony:

— Kájlin báci, hajatszít Muci, nagyon hajatszít? Szedén tisz Muci! . . .

És Muci, ha százesztendőös lenne is, mindig hallaná visszhangozni szívében azt az édes békéltető, cirógató kis hangot. Persze hogy kirohan a verandára, persze hogy csókolja azt a drága kis száját, szemet, aztán Bébike kére kerül a sor.

— Bébike, hát te nem sajnálod Mucit?

Bébike szinte neki halaványodik, a szeme is nedves, de akaratos kis száját csak összeszorítja. Ki lát ilyenkor egy ilyen kis akaratos, talán sértett, talán fájó gyerekszívbe s mi volna legokosabb? Talán megfogni azt a két gyöngyház fülecskét s kissé meg is rázogatni, hogy a durcásság, a dac még idejekorán kirepüljön a szőke fejből? vagy pedig . . .

De a Muci nénik nem elég okosak, nénike most is csak odahajol és halkan becézgetve súgja:

— Bébikém?

De már erre két kis kar fonódik nyaka köré s a kis dacos Bébi odaszorítja fehér arcocskáját mellére és sír, sír és nagyon kedves dolgokat mondogat. S így szerencsés véget ért az első s utolsó harag a babák és Muci néni között.

S a Muci virágaihoz nem nyúl többé egyik se, a viola s a szegfű békén nyiladozhat, míg csak az ősz be nem kényszeríti őket a szobába, mert innen-onnan már itt az ősz.

Kora őszi leheletkönnyű fátyol van a kerten.

Hajnalban még hószínűen, sűrűn úszott a köd, de a reggeli napfény megcsókolta, a gyors hűvös szellő meglebegtette s ide és oda is gyöngy hullott belőle, apró hamvas ezüst a fűre s violákra, nagy gyémánt csillogású a fenyő ágakra, tiszafákra, míg végre a köd-fátyol oly ritka, illanó s alig látható lett, akár az ősz szárnyának első rezdülése. Ám a kert máskor meg szokta érezni azt az első rezdülést is, valami megváltozik és mássá lesz rajta s mégis ma oly csodálatos tavasziasan nevet; a nedves fűből vidám, bohó kis százszorszépek kandikálnak elő, nyári kedve kelt

a cinegéknek is, a tengelice nótába fog az akácfán s a nagyfejű kis törpe, ott a széles legyezőslevelű pálma mellett, mintha még a szokottnál is elégedettebb mosolygásra húzná száját:

— Ah! ah! Hát itt az oka mind e tavaszi vidámságnak!

Az út nedves porába apró nyomok mélyedtek. Emberi láb nem hagyhat ilyen édes, napsugaras, nevetségesen kicsi nyomocskákat. Galambok, mókuskák nem viselnek cipőt, angyalkák sem lehettek, hisz azoknak lába sem érinti a földet; ám a fák bólogatnak:

— Angyalkák voltak itt mégis!

A kertben minden visszhangozza:

— Angyalkák lábnyomai ezek!

Ám nemcsak a cinege csörgése, tengelice nótája, százszorszép nyílása hirdetik, hogy itt játszottak az angyalkák, amott a sarkon a nagy asztal mellett piros, rózsaszín meg tarkabarka ruhadarabkák hevernek, a harmat kicsit megáztatta, a homok kicsit belepte, az előbb az öreg János lehullott falevéllal, kitépett gyommal gondosan elgereblyézte volna már, de ki ne látná, hogy ezek nem aféle véletlen

odahullott foszlányok, ki ne látná, hogy minden darabkán angyalkák rózsaszín ujjanyoma ragyog.

Csupa babaruha ez, tegnap még Bébike és Micóka varrogatták nagy hegyes akáctüskékkel. Hát ott a gyönyörű begoniáknál az a csöppnyi kis mázos zöld korsó? Máskor a nagyapa rendet kedvelő szeme dehogy is tűrte volna meg; de hát Micókáé ez a kis jószág s még meg is siratná, ha nem találná meg délután. A karcsú magas fenyő alatt, a szép gondozott úton a homok ugyancsak össze van kapargálva, dombok, hegyecskék készültek belőle, azok aztán be vannak sorra ültetve piros bogyós ágakkal, letördelt őszi-rózsával. De hát az ékes kertnek van-e éke-sebb, virágosabb virágágya ennél?!

Angyalkák nyomaira találunk mostanában mindenütt, a kertben, az udvaron, a házban. Nagyapa szobájában a sok írás, méltóságos komoly vaskos könyvek között egyszerre csak felbukkan egy megtépázott képes könyvecske, a nagy Á-k és B-ék, a képek csodálatos színekben pompáznak lapjain, rózsaszín bajszos cicák, zöldfülű kutyák, Bébike pin-

gálta ki őket nagy művészettel és színes ceruzával.

Nagymama asztalán, pamlagán, karosszéken sűrűn jelennek meg érthetetlenül oda került kedves kicsi holmik, bóbás kis fejkötő, parányi meleg keztyű, babakar, ezüst papír, megkóstolgatott piros alma s ki tudná még mi minden, s mennyi derű, mennyi napfény árad belőlük, annyi, mint az erdőre, az első tavaszi madárhangnál, annyi, mint a rétre, az első ibolya nyílásánál!

IV.

Nagymama kosara.

Nagymama az ő finom fehér kezével naponta tele rakosgat, tele csomagol egy kosarat.

A legelső kosárban még csak tejecske, meg egy pár kis csörgő, meg egy nagy gummipapagály volt, de olyan, hogy ha Bébike kis markába szorította, gyönyörűen sípolni kezdett; később mikor Micóka is megérkezett, nőtt a kosár s nőtt és nagyobbodott a babákkal együtt.

Őszi időkben, téli hózivatarban, nyári melegben megy a kosár! Jó és rossz napokban Bébike és Micóka bizton várhatják, soha el nem marad.

Eleinte csupán édességek, narancs, füge,

puha csemegék rejtőztek benne, de midőn négy öt egérfogacska két kis piros szájban már rágicsálni kezd, kissé megváltozik s nagyon megbővül a kosár tartalma. A kosár viszi meg a legelső két babát, a kosárból bontakozik elő az első két icipici sarkos kopogós cipőcske.

Alig tavaszodik, künn a szőlőhegyen, a hó olvadáستól ázott jószágú fűből bizonyára csak azért emelgetik ki oly szokatlan gyorsan a hóvirágok fehér csöngetyűiket, hogy mihamarabb a kosárba juthassanak.

Híre sincs máshol az epernek, de nagymama kosarából már két csiptetőbe szorított eperbokréta illata érzik; honnan vehette nagymama, talán az epertündér, a szép *Fragaria*, kiről nagymama oly gyönyörű mesét tud, hozta neki még eperérés előtt?! És bizonyos, hogy a legeslegelső érett cseresznyét, mit még a legravaszabb cinke, legtorkosabb veréb sem tudott felfedezni a cseresznyefa dús levele között, nagymama valahogy megkeresteti, megtaláltatja s úgy zöld levelestől belekerül a kosárba. Hát még ősszel, akkor gazdag csak igazán a kosár!

Mókuskák, ott a szőlőhegyünk lombos gesztenyefáján, csörgő szarkák, rikkantgató, hangos Mátyás-madarak, kik átcsaptok a nádasdi erdőből a mi mogyorósunkba, siesetek gesztenyét, mogyorót, diót orozni, mert bármily gyorsak vagytok is, nagymama leszedeti előletek mindennek legjavát, hogy a kosár azt Bébikéhez és Micókához szállíthassa.

Az őszi barack nem is érne oly hamvasra, a szőlőfürtök nem is mézessednének oly édesre, ha nem tudnák, hogy Bébike és Micóka számára érnek.

Az első hideg hajnalban, az első perces sípját bizonyára a nagymama hallja meg: „Fussatok hamar, az én két boldogságom majd hogy megőrül a sós peregnek“.

Mikuláskor honnan vigyorogna a két legnagyobb, csokoládéval töltött krámpusz, ha nem nagymama kosarából s már hetekkel karácsony előtt hogyne érezné Bébike és Micóka, hogy jön az édes, fényes karácsony, hiszen nagymama kosarából már egész decemberben kicsilingel az arany dió és kiárad a karácsonyi fenyőillat.

Bébike és Micóka otthon is el vannak

árasztva mindazzal, mit szemök-szájuk kívánhat, ám én mégis azt hiszem, hogy attól nőnek, erősödnek, a szemük attól csillog, a szájuk attól nevet úgy, amit nagymama kosarából csípegetnek, mert valami csodálatos varázsszer van nagymama kosarában. . .

Megy a kosár !

Mi van benne ?

Három piros alma, három arany alma és annyi, de annyi szeretet, hogy nem egy kosarat, de egy egész világot is megtöltene !

V.

Játékok. Mesék.

Zöld az erdő, sok az út,
Most kerülöm a falut,
Láttam a kis Bébikét,
Hogy etette a csirkét!

Dalolja a dada és dobol hozzá az ablakon.
Láttam a kis Bébikét! és mindig csak őt?
Hát a dadának nem kell senki más, csak
Bébi? Bizony évekig így volt, a dada csak
Bébit, az elsőt, a szemefényét szerette. Hiába
került karjára Micóka is, ő csak a Bébi
dadája maradt, pedig az a kis fehér madár
már kirepült öléből. Csakhogy a Micóka

hangját, azt az édes, furcsa, minden r-t és k-t lággyá selypítő, szapora beszédét nem lehet ám évekig hallani szeretet nélkül s lasscskán, maga sem tudja hogyan, a dada is azon veszi magát észre, hogy bár Bébinek nincs párja kerek e világon, azért Micókát sem adná oda semmiért sem.

Nőnek a gyerekek, dadára régen nincs szükségük, de a dada a háznál marad s habár most a konyha az ő birodalma, mert anyuska megtanította őt a sütés és főzés nagy tudományára, azért minden délután szakít magának annyi időt, hogy Bébikével és Micókával játszhasson.

Hangos hát most is az ebédlő a dada nótázásától s a gyerekek táncától. Egyideig Micóka is velük énekelgeti, hogy hogyan eteti Bebike a csirkét, de végre kérőn fordul a dadához :

— Daduskám, láttam a tisz Micótát!

A dada rögtön megérti, kezd is énekelni, de aztán megakad, mit is etessen Micóka? Megpróbálja a csókát, de azt náluk a faluban nem szokás etetni, csak úgy fogdossák kukoricával, zsineggel. A róka is jó volna,

de az meg csunya állat, etetni sem kell, elviszi az magától is a tyúkot, ha hozzájuthat. No szerencsére megvan! A pókát eteti Micóka, a pókát és a pulyka e tősgyökeres somogyi elnevezésével meg van vigasztalva Micóka, mert hát az olyan nagyon szépen hangzik hogy: Láttam a kis Micókát, hogy eteti a pókát!

Bébike és Micóka nagyon szeretik a játékokat s a játékszereket. Ennivalóbbat képzelni sem lehet, mint Bébit, ha nagymama ölében ülve felsorolgatja, hogy mit kér a Jézuskától. Hol anyuska kérdi, hol apuka, hol keresztmama, hol meg Muci néni:

— Hát Bébi, mit kérsz még?

Bébi szokása szerint még nagyobbra nyitja nagy kék szemét s még kisebbre csucsorítja száját.

— Ondorát, — ez zongora — tánburát, med egy döme kutyát, meg mo-gyo-rrót.

És Bébi szerencsésen s általános ujjongatás közt úgy kiropogtatja az r-t, hogy jobban sem kell.

De csodálatos az, hogy mily módon szereti, mily módon örül Micóka játékainak, bábuinak

minden kis tulajdonának, nem mint az ilyen, ezer szeretettől elkényeztetett, elhalmozott babácskák szoktak, de mint a szegény kis gyerekek, kik nagyon ritkán kapnak valamit s alig hiszik el, hogy az az övék. Minden este, mielőtt a kis zöld hálós ágyacskájába fektetik, Micóka elénekelgeti magának: „Van egy tiszt ágyom isz, van egy szép babám isz, van szok játékom isz, van egy tönnyvem isz“ s nem is aludna el, hacsak drága kincseit anyuska oda nem rakná melléje.

Valamit azonban nem énekelget el Micóka, igaz hogy nem játékszer — legfeljebb anyuska meg a Muci tartják annak — de azért megmondja, ha szépen kéri. Kérdezze csak valaki:

— Micóka, miből van a te két kis füled?

Majd megkapja rá, amit addig nem tudott, hogy:

— Az egyit papijoszból, a másit üvedből.

Tavasszal, nyáron át új pajtásaik akadnak Bébikének és Micókának: virágok, bogarak, libellák, pillék mind az ő játszótársaik.

Ó nem! Az a négy kis kacsó sohasem nyult gyöngédtelenül a legrútabb szegény bogár-

hoz sem, oly gyöngéden tudják megfogni a pillét, hogy bársonyos szárnyairól egy szivárványszín sem vesz el s vígan, ijedtség nélkül repülhet ismét tova; sőt nagyapa sokszor már rázogatja a fejét, ha Bébike és Micóka mennek a cserebogarakat.

Mert ha úton, rózsatőn vagy a fagyalt s orgonabokrok fiatal hajtásain egy-egy csiga vagy cserebogár ötlük nagyapa szemébe, úgy annak menthetlenül vége van, azért sietnek hát Bébi és Micóka, hogy kötenyeikbe takarva a „szedén cejebodajat“ vagy csigát biztos helyre menthessék, rejthessék kedves játszótársaikat.

Ám idővel mégis csak hiányát éreznék az igazi, a hozzájuk hasonló játszótársnak s ekkor, legjobbkor jelenik meg az első kis lánypajtás, az első kis barátné: a Cukros.

Éljen a Cukros! Ez a pompás kis ördög, ez a mindig csintalan, de sohasem rosszalkodó, életteljes, csupa vígság teremtes, olyan bátor, akár egy fiú, olyan víg, akár egy madár. Milyen nagyszerű, egészséges játékok folynak most udvaron, kertben!

Versenyt cseng már a Cukroséval Micóka

kacagása s Bébike fehér, ah oly nagyon is fehér arcocskáján milyen drága, piros lehet támad!

És a mi két kis lányunk nem tud betelleni karikadobással, labdázással, ugrálással, futkosással, csupán akkor ülnek csendesen, ha künn eső zuhog s nagymama, anyuska vagy Muci néni mesél. Ó a kedves, a bájos, tüneményes mesevilág!

Rendre felvonulnak a régi ismerősök, a hét törpe, kiknél a hét hegyeken túl a Hófehérke lakik, lombos erdő mélyén a farkas megint kérdezgeti a piros bóbitás kis lányt, vajjon mit visz kosarában, tejet, vajat, foszlós kalácsot? Hamupipőke is átillan a királyfi márványpalotájának lépcsőin s lehull lábáról egyik aranycipőcskéje és Csipkerózsza ott szendereg a vár tornyában, a rokka mellett varázslatos álomba igézve, míg a vár falát beszövik a szúrós csipkerózsza-bokrok.

Esős délutánokon, havas alkonyatokon át meg átlibben, át meg átragyog a mesék tündérfátyola, két pár bámuló gyerekszem előtt megelevenednek a villik és tündérek, az óriások és vasorrú bábák, a tányérszemű

kutyák és kigyókirályok, az aranyhajú nád-szál hercegnék s az aransarkantyús királyfiak.

Hát még a három legkedvesebb meséjük: az egyik így szól a két kis gyerekről az erdei házikóban, kik lekváros kenyerüket odaadták Jézuskának, a másik szól a Gyűszű-virágról, aki nem is volt virág, hanem egy szegény púpos fiúcska, kinek természetesen pupját levették a tündérek Szent István éjjelén a tündérdomb mellett, a harmadik meg a Jutkáról, a nagy boszorkány macskáról, kit ott lőtt meg Péter gazda a mély útban, a „horhóban“ közel a nádasdi erdőhöz s kiért majd hogy életét nem vesztette, mert a sok többi macska utána iramodott sikongatva, nyávogva hogy: „meglőtték a Jutkát, meglőtték a Jutkát!“ . . .

Csakhogy a Jutkának, bármily gonosz volt is, minden mese igazság ellenére nem szabad elpusztulnia, azt Micóka nem engedi, hiába mondjuk, hogy az nem cica volt, hanem egy gonosz boszorkány, Micóka nem békül meg s a Jutkának fel kell elevenedni, mert Micóka nagyon-nagyon szereti az állatokat s különösen a cicákat s a Jutkának

bizonyosan éppen olyan kedves, hegyes fülecskéje, rózsaszínű orra, szép hosszú bajusza volt, mint Micóka ugri cicájának, vagy talán éppen olyan nagy kerek feje s okos villogó szeme, mint a Károly bácsi gyönyörű, kényeztetett macskájának, a Cirmosnak.

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

VI.

Nagyapa bokrétája.

Most a másik nagyapáról van szó, a másiktól, arról, aki nagymama gyermekkori pajtása, játszótársa volt, úgy mint évtizedekkel később apa az anyuskáé és Muci nénié. Ott születtek mind a ketten abban a kis faluban, hol annyi, de annyi rózsá terem.

És én nem tudom miért, de most sincs sehol a rózsáknak olyan illata, mint ott, mintha nem is csupán a mostani rózsák, de mind, mind a régiek is nyílnának a kis kút körül a nagy kert árnyában. Levendula meg gyöpszegfű sem bokrosodik, tudom, sehol

úgy, mint ott és a szederfák lombján sem nevet úgy át sehol a napsugár.

Hosszú út vezetett a kis falutól, a csörgő patakoktól Bébikéig és Micókáig, az útra sok fényes napsugár, sok szomorú setét felhő árnya esett, de a két út, a nagymamáé és a másik nagyapáé mindig egymás mellett futott, összekötve hűséges gyermekkori barátság törhetetlen aranyhídjával. Aztán az egyik út mellett szép szál piros rózsa, a másik út mellett derék fiatal fa nőtt, első levelüktől, első hajtásuktól kezdve ismerték, szerették egymást, az egyik volt apuka, a másik volt anyuska.

És most visszatérek Bébikéhez s a virágokhoz. Ahol senki virágra nem gondol, sziklakt országúton, kiszáradt árok mentén Bébi virágokat talál. Nagymamáék s Bébiék háza közé esik egy rétecske, azelőtt kert volt, de új utca nyílt, a házak eltűntek s a még be nem épített házhelyeket szép bársonyosra benőtte a fű, pipacs is tarkálik rajta, búzavirág is bólongat, rezgők is libegnek.

Jaj de kedves kis rét is az!

Távol vidékek legszebb, legbársonyabb zöld

réteín járhatnak nagymamáék s Muciék nyaraláskor, ám a Muci szíve mindig vissza fáj ahhoz a kis réthez s csak akkor boldog igazán, akkor érzi legmelegebben az otthonlét, a hazaérkezés örömét, mikor meleg nyárutói estéken annak a rétnek forróságtól száradt fűvén halad át karöltve anyikával, előttük Bébike és Micóka.

Más azt hinné, hogy a nyár forrósága megperzselt ott mindent s virág majd csak a szeptemberi harmatok után nyíl újra a réten, de ime honnan, honnan sem, Bébike keze tele vadvirággal, apró névtelen kis virágok, füvek, mit más le sem szakítana, különös bájos lenge bokrétává fűződnek az ő ujjai között. Ő rendezgeti a virágtartókba is a csokrokat, bokrétákat s valahogy mindig megismerszik: ezt Bébi szedte, Bébi rendezgette. És nagyapa gomblyukába is ő tűz egy-egy különösen szép nagy virágot.

Szereti azt nagyapa.

... Bébi születése napja van. Cukorka, sütemény bőven érkezik Bébikéékhez s egyszer csak hoznak ám egy szép illatos nagy virágbokrétát, benne egy kis levélke:

„Édes kis unokámnak — nyíló virágomnak — küldi nagyapa.“

Bébi, Bébike! Az én szívem sok virágot kíván, az én szemem sok virágot remél látni a te útadon. Látok vidám rózsás bimbókat, oly rózsásakat, milyen a hajnalodó ifjúság, milyen az első báli ruhában a te arcod lesz, látok más bokrétákat is, mikről nem tudjuk, hogy honnan jöttek, de melyek oly illatosak és édesek, mint a kikelet és látni vélek végre évek múlva egy felségesen szép hófehér bokrétát is, csodálatos narancsvirág-illat árad belőle!

De mind e virágok nyiltán és jöttén s midőn legbájosabban virulnak is, gondolj Bébike nagyapa virágbokrétájára! Érezd mindig azt a sok áldást, mely belőle hozzád száll, tartsd és őrizd meg s ne engedd, hogy akár szekrénykédben, akár szívedben por vagy feledés érhesse nagyapa bokrétáját!

VII.

Utazás.

Forró júliusi nap hevében fürdik minden. Hajnalban, reggelente nyári napfénytől aranyos zöldben pompázik az erdő, a szőlőhegy s teljes júliusi virágdíszben a kert. Olyankor még üdeség van fákon, virágon, de délfelé belemerül az egész természet a nagy pompás forróságba és lustálkodva elül a legkisebb szellő is. A máskor oly hűs Borostyános terebélyes selyemlevelű bükkfái, lombos hársai is csak tikkadoznak s a szőlőkben még a kis fehér nyires hajlós, mindig lengő, mindig beszédes ágai sem mozdulnak, sem susognak,

csak a szöcskék zizzennek a perzselt fűben, a nagyfejű fekete mezei tücskök muzsikálnak odújuk előtt s a sárga rigók felelgetnek egymásnak fütytyentve, ujjongatva, hogy érzik már a sok érett gyümölcs jó édes szagát.

Az országút mentén szőke por vonja be a pipitéreket s a vadkatáng ágbogos szárát s szőke por kavarogna benn a város utcáin, csak hogy a por is ellustult s lomhán végigfekszik járdákon, utcaközépen.

Bébikéék udvarát is elfoglalta a nyár. Micóka Ugri cicája lustán heverész s nyújtózkodik a nagy szederfa alatt s Bébike kedves fehér csibéje nem szökik ki a kertbe kapargálni, de még a túléretten lehulló szederszemek után sem kap, csak olyankor csap egyet-egyet szárnyával, ha a Kati meg a Julcsa egy-egy újabb csomaggal perdülnek ki a folyosóról az udvarra.

Az udvaron pedig egy nagy-nagy utazó kosár áll, olyan nagy és terjedelmes, hogy akár Bébike és Micóka is beleférnének. De a kosár azért gyorsan telik. Hol a dada hoz még valamit, hol anyuska vizsgálja, nem felejtődik-e itthon semmi, be van-e már csoma-

golva a két kis piros napernyő, hát a rózsaszín szalagövek a fehér battiszt ruhácskához s nem hiányzik-e vajjon egy kedves képeskönyv vagy játék.

Bébike és Micóka is segítenek. Bébike feltűrőlzködve sűrög-forog kis világos, könnyű sárga battiszt-ruhácskájában, aranyhaját ma legelőször fonták be s kívánságára a dada két hajtűvel takaros kis kontyba tűzte, de Bébi haját lehetetlen simára fésülni, mindenféle kis apró, csillámló pelyhek, pajkos, játszi fürtöcskék libbennek, göndörödnek homlokára, meg fülei körül.

Micóka zsebes fehér köténykét kötött elibe s a fejét menyecsskésen hátrakötötte piros kendővel, mint a dada szokta s csókolni való fontoskodással cipel elő hol egy, hol más tárgyat, mit még mind bele szeretne dugdosni a nagy utazókosárba.

Amikor a babákra kerül a sor, nagy nézeteltérés támad egyik részen anyuska s a dada, másik részen Bébike és Micóka között. Anyika és a dada be akarják csomagolni a két szőke fürtös kék szemű nagy babát, míg Bébike és Micóka ahhoz ragaszkodnak, hogy

a két babakisasszony velük együtt s az ő ölükben tegyék meg az utat.

Mindegyik a babáját s egy-egy kosárkát tele minden jóval akar kézi podgyászként magával vinni, végre hosszú tanácskozás, rábeszélés után kiegyeznek.

A kosárkákat vihetik, ám a babák teljes piperéjükkel, selyempapírba takargatva, az úti kosárba vándorolnak. Végre a csomagolás be van fejezve, az úti kosár s kis és nagy bőröndök becsomagolva s este lefekvés előtt — mert az elutazás holnap korán reggel lesz — anyika a két kicsi kosárkát is megtölti.

Mi minden kerül azokba! Az egyik nagymama, bár ő most nincs is otthon, valahogy oda tudott varázsolni olyan kis kerek omlós mazsolás piskóta csókocskákat, amit Bébike és Micóka annyira szeretnek, csokoládé is van benne s gyönyörű nyári körte, a másik nagymama meg finom pogácsát küldött s friss, azon meleg kenyeret, mert annak a nagymamának kenyeze olyan különlegesség, minek nagy híre van. Áldott kenyér az, Bébike és Micóka bármerre járhat, párját nem találja, talán kakastejjel süti nagymama, aki mint a

régi nagyasszonyok, most is maga dagasztja a kenyeret: azért olyan dagadós, azért olyan páratlanul ízes, hogy csak anyuka kenyere vetélkedik vele.

A két kislány annyira örül, hogy szinte elaludni sem tudnak, pedig hát nem újság nekik az utazás. Roppantul tapasztalt, sokat utazott hölgyecskék ők.

Mentek ők már messzire is, de még a tengeren is, el egy szép szigetre, ahol a narancsot nem a Frank bácsinál kellett venni, hanem ott érett a ház előtt, amelyben Micókáék laktak. Jaj, de sokat sírt nagymama akkor, hogy a babák utaztak s a Muci, aki ott állt a vasútnál, amíg csak meg nem indult s míg csak tova nem ragadta azt a három drága, kitekintő arcot, azt a három kis, könyvtől nedves integető kendőcskét, bizony azt hitte, hogy túlélni sem lehet annyi hosszú, hosszú hetet anyuka, Bébike s Micóka nélkül.

Ám ez most más utazás, nem a távolba, az idegenbe készülnek a babák, csupán néhány órányira a szép Balaton mellé. Nagymamáék, Muciék sem mentek a messze hegyek közé:

ő hozzájuk sietnek most anyukával, hogy a nyaralás jó részét együtt töltsék.

A rövid ideig tartott elválás alatt meg sűrűn folyt a levelezés nagymamáékkal, Bébike és Micóka már leveleket írnak és nem is olyan senkinek sem olvasható, csak nagymamának és Mucinak érthető drága kis ákombákókat, de igazi leveleket.

„Drága nagymamám — írja Bébike az ő gömbölyű kövér betűivel — drága nagymamám, holnapután már mink is ott leszünk és igen nagyon örülünk, tessék megmondani nagyapukának, hogy volt ám eső és a dinnyék megnőttek. Anyuka azt izeni, hogy a barackot befőzette és ezerszer, milliomszor csókoljuk drága egyetlen nagymamámat és a Mucit is, szerető Bébikéje.“

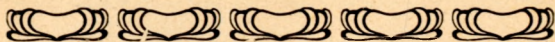
„Drága Mucim! — írja Micóka kissé ferdén futó, számtalanszor összecsókolt sorokban — drága Mucim, holnapután mink is ott leszünk és nagyon örülünk és nagyon sokat ugrálunk majd Mucival a vízben és lelocsoljuk egymást, de az anyukát nem szabad, ezerszer csókolja nagymamámmal együtt Micókája.“

Ó legédesebb kis levelek! Milyen örömet

hoztatok ti! Valahogy egy kis madár is megtudta, mi van belétek írva s azóta ha megpillantja nagymamát meg Mucit a nagy vadgesztenyefák alatt, mindig és egész érthetően azt énekelgeti „jön a Bébi, jön a Micóka.“ És volt-e hajó valaha úgy várva, mint az a szép fehér kürtös gőzhajó, amely oly vígan hasítja a kék vizet, mintha csak tudná, hogy anyukát, Bébikét és Micókát hozza!

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

VIII.

A kis gólyák.

Jaj, de jó volt és de rövid volt az a pár hét! Jaj, de jó volt reggelenként nagymamával, anyukával, Mucival lesétálni a lombos kis parkon át a sástól bólongó, nádtól benőtt, fényesszárnyú szitakötőktől körülczikázott partig, aztán sietni be-be a szép napsütött vízbe! Ugrándozásnak, nevetésnek, táncolgatásnak vége se szakadt; különösen Micóka nem fáradt soha bele, még este is, mikor a felfutóval sűrűn benőtt verandán Bébike álmos szőke fejceskéjét már anyika ölébe hajtotta s nagy éji pillék zúgtak, dönögtek a felfutók széles levelei között s a vadgesztenyefák

sötét árnyéka rajzolódtott a holdvilágos udvarra, Micóka könnyű, kicsiny alakja akkor is ott libbent, röpködött a fák alatt, táncolva, énekelgetve, kötelen átugrálva, mert Micóka egymagában is nagyszerű jókedvvel tudott játszani.

De Bébikére és Micókára még máshol is vártak s az ő nyaralásuk a nagymamáékkal töltött pár héttel nem ért ám véget; egy napon csak újra megjött a hajó és elvitte anyikát, Bébikét és Micókát, aztán hol a vonat röpítette, hol a kocsi vitte őket, míg megérkeztek egy kis faluba megint a Balaton mellé, csak hogy annak tulsó partjára.

Mennyi új mulatság, mennyi új öröm kínálkozott ott ismét, de minden öröm között a legnagyobb, hogy Máli néni várta őket s hogy Máli néni alig egy órányira lakik. Könnyű oda elkocsizni s könnyű onnan Máli néninek visszalátogatni. De még ha nehéz volna is! hát nem jönne-e ha Bébike és Micóka várja!?

S bizonyos, hogy vidámabb a falú s vidámabb minden a faluban, mikor Máli néni kocsija begördül a kapun.

Vígabb a kora reggeli nyári napsugár,

mely diófa ágon, fehér függönyön átsurran s keltegeti Bébikét s Micókát:

— Keljetek fel, itt a Máli néni!

A kis kakas is felugrik a kapufélfára s vígabban kukorékol, a szürke cica hajnal óta mosdik „fülén felül“, mert kedves vendég közeledik, s a szomszédban, a nagy furcsa fészekben a gólya is hangosabban, vígabban kelepel. Mert a szomszéd házon, éppen Bébikééknek szemközt egy nagy-nagy gólyafészek van és gólya bácsi kora reggel már ott álldogál fél-lábon a verőfényben. Nagyon korán kel, ébren van a legelső fecskeszónál.

Bébike és Micóka nagyon sokat nézegetik Máli nénivel a gólyát. Milyen hosszú piros a csőre, milyen szép széles fehér-fekete a szárnya és hogy ki tudja tární, mint két vitorlát s levitorláz velök a Balaton partjára. Ott a nedves zsombékban tanyáznak a kövér békák, a ürge csíkok, a hosszú kigyók, gólya bácsi egésznap vadász rájuk s viszi a legkövérebb falatot, a pecsenyét annak a két fiókának, melyeket otthon, a fészekben, gólya-mama őriz.

Kedves, ügyetlen, nagyfejű, butácska

jóságok még a kis gólyák, alig merészkednek a fészek ágas-bogas széléig, onnan nyujtogatják, táogatják hosszú csőreiket. Napról-napra lesi, figyeli őket Bébike és Micóka s napról-napra van mit elújságotni róluk. Valahányszor Máli néni elé szaladnak, biztos, hogy az első csókuk után így kezdik:

— Máli nénim a kis gólyák!...

... És Máli néni künn áll a háza előtt az udvaron s készül, mint minden reggel, Bébikéhez és Micókához.

Az udvart harmatos reggeli árny takarja még, délelőtt majd előzőnli a napfény s csak délután nől újra a ház felől a meleg nyári árnyék. Harmatos az udvar és csupa rezedaviolaillat.

Oh, édes violavirágos, rezedaillesatos kis udvar, nyílanak-e rózsáid úgy mint egykor? Ott-e még a zöld pad a ház előtt a lehajló ágú szomorú fűzfa mellett, ott-e még a fecskéfészek a zöld zsalus ablak felett s keringenek-e a fecskék úgy mint egykoron?

Ah igen, minden még a régi! A szivigasztaló s a ménta is a ház mögött, a ribizli bokroktól szegett út a kertben, az öreg diófa

is és indáktól befutott, kakukfűtől benőtt mély árkában a patak!...

... És Máli néni ott áll a ház előtt s készülődik Bébikéhez, Micókához és ahogy készülődik s még egy piros rózsát, még egy szál violát szakít, egyszerre észreveszi, hogy milyen sűrű, hűvös ma a harmat, ott a rózságon meg milyen hosszú, fehér pókháló száll, libeg; sok úszik ilyen a levegőben, sok akad meg ilyen a nyár vége felé. A sudarfán is zizzen most valami s Máli néni elé csak oda perdül egy sárga levél. Hát ilyen hamar elmult volna a nyár?

Máli néni most még jobban siet, olyan lassú is ma a koci, alig bírja kivárni, míg beér a faluba, be a jól ismert udvarra. De mi történt ottan? Az ajtó előtt áll az a bizonyos óriási útikosár, anyika, dada egyik csomagot a másik után rakják bele, most a két kis piros napernyőt, most a rózsaszínű szalagövecskéket és Bébike és Micóka vígan sürgölődnek, vígan készülődnek hazafelé!

Máli néni elfordítja a fejét és a szeme oda téved a szomszéd házra, a gólyafészekre, de a gólyafészek üres, olyan szomorúan

üres s fenn a légben vidám hangos kelepelés hallszik; készül a gólyacsalád messze napkeletre. Szárnyaikkal csapdosnak, vígan kelepelnek a már szárnyrakapott, könnyen tovaszálló kedves kis gólyák. Máli néni szeme hirtelen könybelábad, de már akkor dédelgető, hízelkedő kis karok fonódnak nyaka köré:

— Máli néni, édes Máli néni jőjjön el velünk!

És Máli néni néz, néz a gólyák után, lám lám, a nagy gólyák hogy elhagyják a régi fészket és mennek a két kicsivel...

IX.

Két kicsi kertről.

Nyári reggel a kertben. Nem az a szellőlibbenés nélküli meleg reggel, melyben már érezhető a pompásan ragyogó nap forrósága s mely tele van a nyár pazar, bőséges aranyával, nem, a nyár már indulóban van, szedi össze forróságát, napfényét s tova készül déli partok felé, sugarakban ringó kék tenger mellé, hol álmosan bólongó rozsmaringok, bársonyszirmú rózsák inganak a forró levegőben . . .

Ám azért mégis ékes és gyönyörűséges ez a reggel, mintha csak három évszak díszí-

tette volna fel. A tavasz ráborította üdeségét, a nyár tarka színeit s az ősz behintette sűrű csillámló harmattal, beszótte lenge, megnevezhetetlen kékárnyas párával. Arany fénysávok nyulnak el a világos élénkzöld pázsiton s felette vidáman suhannak az akácfán síkongató sárgarigók kergetőző árnyai. A ziniákhoz már elért a nap s a tömör százszerű virágokon tarka lepkék szállongnak.

Régi ismerősöm valamennyi. Hányszor lestem azt a plüss szárnyú, piros szalagos fekete admirálist, hányszor néztem a pávaszem hamvas kék pettyeit barna vörös szárnya sarkán. Ismerem azt a két vígan táncoló sárga pillét is; onnan a vadvirágos domboldalról, a szőlőhegyből látogattak ide.

Viola és rezeda nyílik a ziniák mellett, ah, milyen édes az illatuk és hogyan csillog a harmat a lila, sárga s halványrózsaszín violákon! Harmattól hamvas az újra nyílni kezdő rózsák levele is, harmat lepi el a remek teljes begóniákat, a lengő égszín plumbágokat, s az üvegházi hibiskus pompázó biboros virágját. A fenyősort is csillogó gyémántos hálával vonta be a harmat. A kis lucfenyők

nagyot nőttek, legfelső nyulánk hajtásuk már felér az almafa s barackfa ágak sűrűn összeboruló sátoráig.

Rég megszedtük a leves, mézes pirossárga kajszikat, de a körte s almafák még rakva vannak gyümölccsel. Olyan ez a hely most, mint egy hosszú lugas; szellős, árnyas lomb borul fölibém, melyen átszűrődik a napsugár, finom apró szikrákban a fenyők sűrű szövédéjén, nagy arany foltokban fenn a leveles közt.

Átnézek a hűs, zöld ágakon a veteményes kertbe, túlról valami aranysárga csillant a szemembe, ah igen, ott a kerítés meg az én fűzfám mellett kinyíltak a napraforgók s nagy, széles arcukkal mintha jó reggelt kívánnának; jól tudják, milyen nagyra tartom őket, egy távoli kedves ház tájáról származtak ide . . . Az a kedves ház most, tudom, fürdik a reggeli verőfényben, aranyos, vidám reggeli napsugár száll fényes ablakaira, a kis kertben az ablakok előtt rózsák nyílanak s illatuk összevegyül kék katángos rétek tiszta üdeségével s az illat száll . . . száll, hozza friss szárnyú reggeli szellő, szinte érzem, elhat ide hozzám! Avagy

tán csak innen árad abból a két kicsi kertből, mely a ribizke-bokroknál vonul meg?

Két kicsi kert! De milyen édesség van rajta! A hajnal, mielőtt eltűnik, e két kicsi kertre hinti legragyogóbb gyöngyeit, a döngő, züm-mögő méhecskék tovább időznek virágainál, mint másutt s a langyos esti fuvalom is itt suhan át legszívesebben. S én azt hiszem, minden azért van így, mert ez a két kicsi kert nagy szerepet játszik s nagy helyet foglal el két édes gyermekszívben s nemcsak az én megvesztegetett szemeim, de mind azoké, kik a gyermekeket szeretik, megláthatják, meg-érezhetik, hogy itt a virágokat két pár gömbölyű kezecske ápolja.

És a szelid, bájos virágok mi mindenre nem tanítják azt a két kis leányt! Halkan, észrevétlenül, úgy ahogy csak virágok tudnak, megtanítják őket minden szépnek szeretetére, gyöngédségre is tanítanak, mert akik virággal bánnak, azoknak a szíve és a keze önkénytelenül hozzászokik a lágysághoz és gyengédséghez, türelemre és várni tudásra is tanítanak, mert hiszen ki kell várni türelmesen minden rügy fakadását, minden bimbó kinyíltát s

gondosságra, munkásságra is szoktatnak a virágok s üde egészséget, vídámságot lehelnek.

Ó a virágoknak csoda erejük van, meg tudják tanítani a könnyörületet és még a beteg-ápolást is. Ha lázas éjjelen a beteg forró, gyötrődő fejét olyan lágyan, gyógyítón, oly nesztelenül érinti meg egy áldott könnyű s mégis oly biztos kéz, ki tudja, hogy azok az alig érezhető ujjak nem tanulták-e bűvös, halk, édes könnyűségüket az elmúlt gyermekkorban valamely szegény, lankadt, beteg virág ápolása közben.

Ha látok kedvetlen, sápadt arcú gyermekeket, túlérlett, vérszegény, üres szemű kis divatbábokat, egyszerre tudom, hogy ők sohasem ültettek virágot a saját kis kertjükbe, sohasem lesték repesve a viola nyílását, ruhájuk sohasem lett harmatos, cipőjük poros, vézna ujjacskájuk sáros és arcuk, szegény, szintelen kis arcuk, soha éltető, egészségtől piros a virágok között.

Ám itt napsugár ragyog és harmattól, napsugártól csillog a Bébike és Micóka két kicsi kertje! Vidáman fonódik a hajnalkák lenge indája, nevetnek a bársonykák, szegfűk, reze-

dák s a többi szép nyári virág mind. Kerek leveleivel integet a sarkantyúka, tátogat az oroszlánfej és mintha ma mindannyi sugdosna s kíváncsian, örömtelt várakozással nézne a kertajtó felé.

Mire várhatnak? Mire leshetnek? Ah már tudom! Csikordul a kertajtó, kinyilik, kitárul s belibben rajta a világ két legédesebb, legkedvesebb kis napernyője, legédesebb kis kalapja, hazajött, megérkezett Bébike és Micóka!

X.

Nagyapa perselye.

Nagyapának volt egy perselye. A persely ott húzódott meg az öblös, régi szekrény egyik zúgában s nagyapa csak akkor vette elő, ha egyedül, egészen egyedül maradt szobájában.

El sem képzelitek, milyen különös tartalmat rejtett a persely. Mindama apró kívánságok töltötték meg, melyekről nagyapa lemondott; lemondott olyan jóságos, elégedett mosolygással, ahogy csak az ilyen nagyapák tudnak mosolyogni.

És a persely már szinte beszélgetni tudott; olykor szerény, alázatos koppanás hallatszott belőle; „kopp-kopp“ — szólt a persely „ezek azok a barna rézkrajcárok, melyek majd átváltoznak aranyfonállal átkötött rózsaszín

selyempapír-zacskókká, telve vanília- és pörkölt mandola-szaggal, telve mindazzal a nyalánksággal, mit Bébike és Micóka úgy szeretnek megtorkoskodni.“

Máskor hivalkodó, csengő ezüst csilingelés hangzott belőle: „csin-csin! nem soká vár már Bébike és Micóka a gyönyörű nagy hajas babákra!“

És hogy az évek multak és fordultak, sokszor kiürült és sokszor megtelt a persely s mind többet többet nyelt el s mind többször beszélt és mind gyakrabban lehetett látni nagyapa szép magas alakját valamely boltban, ahogy kedvtelve nézegette, válogatta a játékokat és csecsebecséket.

Egy nap megint megszólalt a persely: „Nagyapa, — mondta — nagyapa, tudod-e mit kíván az a bohó kis Bébi?“

„Hogyne tudnám, — felelte nagyapa — azt a kék szalagos, ezüst csengős nagy cukor-nyulat kívánja onnan a cukrászkirakattól, meg is kapja még ma a galambom, Micóka meg a párját.“ „Nagyapa, nagyapa, — volt a zümmögő felelet — most az egyszer nem találtad el, Bébike nem a nyulacskát kívánja,

hanem azt a puha piros plüsskalapot, melyet a divatárusnénál látott.“

Piros plüsskalapot? de hát lehetséges ez! Bébike, az ici-pici Bébi nem ondorát, tamburát, nem hajasbabát, nem is cukornyulacskát, hanem piros plüsskalapot kíván? Vagy hogy az évek észrevétlen illannak és a kicsi Bébi nem is oly ici-pici már?

Nagyapa fejét csóválja, de azért Bébike megkapja az óhajtott kalapot. Bébi megkapja a kalapot s fel is teszi. És most fogjátok be füleiteket nagymamák, nénikék s te leginkább, anyuka, meg ne halljátok, amit mondok. A piros plüsskalap viselője már nem oly szép, mint az a kis fehér csipkeruhás angyal volt, kit valamikor keresztmama táncoltatott karján, sem mint az az ennivaló fehérbóbítás gyönyörű babuska, kire minden ember gyönyörködve nézett. Hirtelen nőtt, túlgöngéd, sápadt virágocska a mi Bébink, halovány arcocskája megkeskenyedett, csupán a szemei olyan mesebelien kékek, mint azelőtt.

Hát Micóka? Micóka lassan nől és édesen kövér kis jószág; arcocskája oly hamvas, melegen piros, mint a naptól sütött őszi

barack, piros szájacskája csupa jókedv és csacsogás s fülecskéiről már nem tudnám megmondani, melyik van „papírosból“ és melyik van „üvegből“, úgy betakarja a sűrű bársonyos barna haja

Repül az idő tovább. Nagyapa ismét szobájában ül szokott helyén, a nagy íróasztalnál; künn a nyárutói estét már-már felváltja az éjjel, bólongatnak a fák ágai, lassan éjjeli fuvalom csap át a bokrokon; ilyenkor különös világ kezdődik a kertben, ilyenkor kezdenek járni, suhanni a tündérvilág s mindenféle tüneményes lények s valami suhan és közeledik nagyapa ajtajához . . . Nagyapa felrebben, ajtaját megkopogtatták, szokatlan, soha nem hallott kopogtatás, zengő, csengő, mintha aranyhegyű rózsaszín ujjak zörgetnének. „Ki az? — kérdi nagyapa — ki keres ilyen későn?“ „Nyisd ki nagyapa — csilingel odakünn egy ezüstös hang — nyisd ki az ajtót: én akarok bejönni, én — a Szerencse.“ Nagyapa elmosolyodik. „Eltévesztetted az utat, jó Szerencse, nem ide akartál te jönni, hosszú évek során sokan kopogtattak ajtómon igaz jó barátok — Isten áldja meg a nyomukat —

hamis barátok is — rég befedte lábuk nyomát a por — nem látom. Sokszor nyitotta kilincsemet a Szeretet, néha a Gond, de többször az Öröm, Küzdés, Reménység, Csalódás Siker — mind ismerőseim. Volt idő, hogy fényes arcu vendég jött be hozzám zöld koszorukat hozva és volt óra, mikor a gyász hozta el ciprus lombjait. Jó és rossz napok követték egymást, csak tégedet nem láttalak soha! — menj útadra, eltévesztetted az ajtót! Ám ekkor hangos követelő csörgés-zörgés hallatszott a szekrény mélyében: „Nagyapa, hát te nem is gondolsz Bébikére és Micókára, ereszd be kérlek a Szerencsét, erezd be gyorsan, mielőtt elsiet, hisz éppen jókor jön, úgyis akartam mondani valamit, valami sürgőset! És Bébi s Micóka nevének hallatára nagyapa felkelt s bebocsátotta a váratlan vendéget. A Szerencse pedig beszállt és megtelepedett s alig telepedett le, már ismét beszélni kezdett a persely: „Bébikének és Micókának van két kívánsága, reggel, ha fölébrednek, rögtön arra gondolnak, este, ha elalusznak, még álmukban is eszükbe jut.“ „Ejnye-ejnye, te persely, — mondta nagyapa — hát nem

tudtál már előbb szólni és mit kívánnak a lelkeim?”

„Most igazán nem találhatod el, hogy mit kíván Bébike és Micóka — felelt a persely. — Két pár könnyű fehér, táncraperdítő cipőcskét kívánnak s két habos, lenge, csipkés fehérruhát, olyant, a minőben, kis bohó leányok táncolni szoktak.“

A szobában erre nagy nevetés támadt. A kedves régi bútorok, melyek ismerték Bébikét és Micókát legelső apró, tipegő lépésüktől kezdve, mind elnevették magukat, A szekrények szinte recsegték, a nagy bőrkarosszékek szinte hahotáztak s nagyapa is nevetett, úgy nevetett, hogy még a szemei is könnybe lábadtak. Vagy talán nem is csupán a nevetéstől lett a szeme nedves? talán nagyapa egyszerre két rózsaszín szárny első búcsúzó lendülését hallotta s talán azt látta, hogy a fehér tánccipőcskék, fehér habruháék érkezésére indulni, örökre tovasuhanni készül és búcsúzni kezd Bébikétől és Micókától a rózsaszín szárnyú, a felhőtelen, a boldog gyermekkor!?

XI.

Két pár fehér cipő.

És a két pár könnyű fehér cipőcske elkészül s elkészülnek a lenge, csipkés, habosfehér ruhácskák is, mert a táncórák véget értek s befejezésül nagymamáéknál bál lesz.

Kezdetben csak úgy indul az egész, mint valami tréfa, azt hisszük, édes, bohó gyermek-játék még. Összejönnek majd úgy, mint azelőtt játszani, hancúrozni, ugrálgatni, de lassanként észrevesszük, hogy valami megváltozott, hogy valami más készül most, s mikor a nagy nap délutánja elérkezik, valóságos lázas izgatottsággal sietünk át a szobákon, a szalonon, mely ma teljesen a gyermekeké, a nagy

ebédlőn, hol alig maradt más bútor, mint a sorba állított székek, hogy több hely maradjon a tánchoz.

És ime, már is érkeznek a vendégek.

Legelsők Bébike és Micóka.

Micóka báli ruhácskájában is a régi édes kicsi Micóka, csakhogy a táncórák alatt csodálatosan megfogyott; lehet, hogy csupán a folytonos mozgás okozta, mert Micókánk oly túlon-túl szeret táncolni, hogy odahaza is folyton keringél, de anyuska azért nem egyszer aggódva simogatja megkeskenyedett arcocskáját s aggódó tekintettel nézi kedves kis alakját, mely még röviddel előbb olyan enni-valóan kövérke volt s most oly madárkönnyű lett. Bébike még pár pillanatig melegszik köpenyébe, bolyhos kendőjébe takarva, aztán hirtelen ledobja mindkettőt — és mi felkiáltunk.

Bébi átváltozott egy nap alatt, úgy mint zöld bimbójából egy nap alatt kivirít fehér selymesen, aranykoronásan — a jázminvirág.

Hol van Bébi, a sápadt, színtelen kis Bébi? Hófehérke áll előttünk visszatérve a mesék országából, magasan, erőteljesen s mégis nyulánkan, hófehér arcán mesés rózsaszín

ehelet, hófehér homlokán napsugaras aranyfürtök s két nagy szeme olyan, mint a napnapsugártól beragyogott kék ég . . .

De már robognak a kocsik s rövid fél óra alatt egy egész tavasz árad szét a szobákban s friss feshő virágokkal hint be mindent.

Rózsaszín, fehér, kedves, üde ruhácskákból itt vannak mind a jól ismert édes kis alakok s mégis, mikor Muci néni az ajtóban állva végigjártatja tekintetét a csevegő, nevető, bájos csoporton, alig találja meg régi kedvenceit. A kicsinyeket, a legkisebbeket igen, a szép szőke Margitka, a kedves kövér Terike nem változtak, ám a többi, tegnap még gyermek, ma már serdülő leányka, kis hölgyecskék, kiknek könnyű lábacskaikról ma immár lehulltak a gyermekcipők. Drága kis lábacska, melyek bár fehér bál mezben, most öntudatlanul megkezditek az élet útját járni, vajjon minő lesz útatok!?

Ám Muci néni szívében hirtelen friss vidámság ébred, olyan egészséges, oly bátor, erőteljes ennek az új tavasznak virulása! E fürge, gondtalan, táncratermett lábacska mintha képesek lennének bátran és ifjú

kedvvel a kötelességek nehéz útjait is megjárni. Ezek az édes gyermekkezek, melyek most még friss virágokkal játszanak, mintha eléggé acélosak volnának komoly munkákra is. Muci néni egy új kor fuvallatát érzi e pillanatban s e bájos leánykák annak legédesebb hírnökei. Egy új korét, melyben édes ifjú teremtések félelem nélkül kiveszik részüket ha kell, az élettel folytatott küzdelemből, ám nem vesztve el azért harmatos kedvüket, gyöngéd, leányos bájukat s mindazt a napsugaras varázst, mellyel az igazi nőiesség az otthont bearanyozza . . .

Az ebédlőben hangolják már a cigányok a hegedűket s elűzik Muci néni fejéből a komoly gondolatokat. Siet mindenki az ebédlőbe, egyelőre csak a nem táncolók, mert benn a szalónban kezdenek egymás között foglalkozni, — bizony csak egymás közt, táncos egy sincs, kivéve a keresztmama fiát, Miklóst.

Mikuci már nagy legény s tizennyolc évéhez mérten rendkívül öregnek tartja magát; egy pillanatra át is villan csinos fején, hogy ő most imponálni fog a „gyerekeknek“ és blázirt

lesz, aki már a táncba régen beleúnt. De azonnal felülkerekedik aranyos kedve, veleszületett pompás szeretetreméltósága és siet ő is a régi játszótársnékhöz, hogy a táncrendekbe beírja nevét. Ám Miklós úrfi kicsit elkésett; a táncrendek már majdnem tele vannak írva s nincs egy sem, melynek lapján kétszer vagy háromszor, ne ékeskedne hátradőlt határozott betűkkel, hogy „Mariska“. Mariska pedig nem más, mint a keresztmama szép menyasszony-leánya, ki menyasszony letére is úgy odaillik a kis bálozók közé.

Künn az ebédlőben pedig már elhelyezkedtek a nézők. Legelől a nagymama, Máli néni és a nagyapák. Az övék az első hely, ők hadd lássák legelőször, mikor belibben Bébike és Micóka. És itt vannak mind a nénikék, mind a bácsikák és minden szem feszült várakozásban fordul az ajtó felé! Felhangzik a Graciána első üteme és egymás kezét fogva belibben a Cukros és Bébi, utánuk lenge sorban a Graciána, bájos mozdulatával, fel-emelt karokkal a leánykák lenge sora. Azután megélénkül a zene, gyorsabban perdülnek, szállnak, mintha csak szárnyuk volna. Az

arcuk is pirosabb, a szemük is ragyogóbb, kacagó nevetésük is felcseng; nénikék, mamák szeme felragyog, az öreg ebédlő bizonyosan tudja miért!

Az öreg ebédlő még jól visszaemlékszik arra az időre, mikor a mamák és nénikék suhantak így könnyű táncban. Szép idő volt az, de ki kívánná vissza?

Hiszen akkor még nem volt Bébike és Mici! Anyika és Muci néni eleinte egészen elvannak kápráztatva, de mikor az első elragadtatásból felocsudnak, szemükbe ötlük mily egyformán bájos, mégis, mily különböző, egymástól elütő az előttük ellibbenő leánykák tánca s eszükbe jut egy nagy poéta mondása: „Semmi nem jellemzi úgy az embert, mint a tánca!” És csakugyan — súgja anyika Muci néninek — mintha mindegyiknek belső lénye, érzése, gondolata nyilvánulna mostan!

Szeretem a Cukros táncát, — mondja Muci néni — szeretem, amint eliramlik mellettem ez a kedves, pompás szélvészkiasszony. Olyan a tánca, mint nagy, bátor szemének nézése meg a piros, nyitott szájának nevetése: természetes, nyílt. Jut is az eszébe, hogy

szépen vagy kecsesen lépeget-e, ő fiatal, boldog, szinte kicsattog belőle a jókedv; hát táncol, perdül s olyan szép és kecses, szabad nemtörődömségében, akár a vadvirág, mit a szél ingat.

És szeretem az Irmuska leányosan szendes mégis magyarosan deli lendülését is; s amíg összhangzó nesztelen mozdulatait nézem, látni vélem, otthonában milyen édes kis házi tündér lehet ő. Azt hiszem, életében még sohasem volt haragos vagy ingerült és áldás lehet a betegszobában. Nesztelen, könnyű kezeckéi, tudom, sohasem koccantanak, zörrentenek meg semmit.

Elluskát se jó, se rossz napokban nem fogja elhagyni ragyogó jókedve s az segít majd neki áttáncolni száz akadályon, miket az élet elénk gördít, az segít majd legyőzni száz nehézséget, mint ahogy ma játszva legyőzte azt, mi otthon, egy pillanatra aggasztotta.

Mert Elluska kissé szepegett a bál előtt.

„Jaj apuskám, — mondogatta — hogyan táncolok én majd, annyira készültem a vizsgára, hogy nem tanulhattam meg sem a Gracianát, sem a Krakoviánkát, sem a Pas des pâtimeurs-t.“

„Nem féltelek én téged, — felelt az apja — nem azért vagy te Bogáthy-lány, hogy valamit ne tudj táncolni; majd ha ott leszel, nevetsz egyet, aztán járod.“

És Elluska nevetett egyet az ő páratlan nevetésével s járta olyan szépen, mintha egész életében mást se tett volna.

Hát Giza, a szép barna Giza? Micókát kivéve, talán egy sem szeret úgy táncolni, mint ő s mégis, még a tánc öröme, nevetése közt sem változik finom ajkai körül az a határozott vonás, fényes, sötét szemében az a komoly, mély tekintet.

Ez a kis lány csupa érzés, akarat!

És most villanva, könnyen, mint a fecske, Micóka suhan el anyika és Muci néni előtt.

„Micókám, édes kis Micókám!“ S mindketten szeretnék karjaikat kitárni, oly igazán festődik a Micóka gyönyörű táncában egész édes lénye.

Olyan igaz, olyan egyenes, olyan bársonyosan édes minden mozdulata s olyan vidám, mint a rózsanyilás, s mégis egy kicsit oly félénk is, mint az elrebbenő madár.

És most Bébike jön. Kivál mind közül

rózsaleheletes hab arca, mely még a tánc forgatagában sem lett egy árnyalattal pirosabb. Muci néni előre hajol és úgy követi szemeivel Bébi sugáralakját, gyönyörködve s valami hirtelen támadt csodálkozással. Nem egy gyönyörködő tekintet szállt ma Bébike felé; ám a csodálkozás Bébike táncának szól, mert ő az egyetlen, kinek tánca nem árul el semmit.

Míg a vidám tánczene hangzik s vígan gondtalanul repülnek a párok, Bébike könnyen, nyugodtan, kissé hanyagon lebben tovább, bájos arcocskáján egy vonás sem mozdul s kéksugaras tekintete mintha messze távol-ságokba kalandozna . . . és a tánca nem árul el semmit.

Ó anyika, Muci néni s ti mind, kik Bébit szeretitek vagy szeretni fogjátok, vigyázzatok!

Bébike, a kis Bébi, kinek egész élete csak napsugár, csacsogás volt, nem-e talány előttetek? Nincs-e lelkében ezerféle szín, gondolat, egymásnak ellentmondó hang, tulajdonság, érzés, gyengédség, mely a lehelettől is megsértődik s akaratosan visszavonul, büszkeség, mely túlérzékeny, ám dacos s nem olyan-e

szíve, mint egy százhúrú hangszer? Ilyen hangszerrel vigyázva kell bánni! . . .

Hangzik a zene, foly a tánc, egyik-másik a leánykák közül már le-le ül pihenni, csak Micóka nem. Járná ő három éjjel, három nap, pedig nem egyszer néz aggódva rá nagymama, hol meg anyikának tűnik fel, milyen kicsi, milyen törékeny Micóka.

Talán jobb is volna, ha már elhagyná a táncot. De ki kívánhatná ezt Micókától, mikor a cigányok rákezdik éppen most a legropogósabb, legragyogóbb kedvű, legtáncraihívóbb csárdást!

XII.

Az új kabát.

Szép őszi idő. A csípős őszi szél bár át-
átcsap az utcán s megrázogatja, csörteti
azt a néhány nagy, barna, guzzsadt levelet,
mely a vadgesztenyefák ágain még meg-
maradt, de az ég mélységesen kék, a nap
is süt s a tiszta, hűvös novemberi levegőbe
vígán kanyarog a sültgesztenyék jószagú-
kékes füstje. Kati néni süti már a nagy,
sárgára kipattanó, édes gesztenyét a tem-
plom előtt s Kati nénitől szokta a nagymama
venni a sültgesztenyét s ma arra várja
Bébikét és Micókát. S Bébi s Micóka jönnek.

Behallatszik szobámba a kedves ismert ajtónyitás, a gyors, apró lépések drága zaja. Sietek, de hogyan sietek hát elibők, hogy már belépéskor láthassam, elfogjam őket! Bébike a karomba repül; de milyen szép is ma megint ez a Bébike! Olyan nagy, kék szemekkel nevet reám, mintha minden szép kékség, amit eddig láttam, az égé, a vadkatángoké, a csillámló tavaké, a távolba vesző hegyeké, mind-mind beleolvadt volna az ő két kék szemébe s milyen gyengéden rózsás az arca s hogy repkednek könnyű aranyfürtjei fehér homlokán és milyen pompásan illik arcához, szőke hajához ez a kedves, ez a bolyhos, ezüstszerű új őszi kabátka!

„Mucim, — kiáltja — Mucim, ugy-e szép? s jó meleg ám, ebben ne féltsen, hogy meghűlök és milyen gyönyörű idő van, mintha csak az én kabátom kedvéért volna és ebéd után rögtön elmegyek ám Máli nénivel sétálni, talán a Cukros is jön és“

Halk mély sóhajlás s aztán csendes, alig hallható, eltitkolt, visszafojtott sírás üti meg a fülemet. Így csak Micóka tud sírni, ilyen forrón, csendesen, egész szívből.

„Micókám, kis Micókám, mi bajod van?”
— és rohanok hozzá.

Micóka szeme ázik a könnytől s kis, sovány vállai remegnek a visszafojtott zokogástól. Egy pillanatra elfordul, hogy ne lássam, de aztán kis feje csak odaborul vállamra, „Nekem nincs!” . . . Neki nincs! de hát lehetséges ez? Hitetlenül nézek anyika felé s ő végre kimagyarázza, hogy dehogy nincs, csakhogypár napig, esetleg egy hétig várni kell rá, mert a Micóka kis madártermetére készen az egész városban sem volt kapható épp olyan kabát, mint a Bébié.

Pár napig! De milyen hosszúnak látszik az a pár nap Micókának! Ó csak Bébi tenné meg, csak most az egyszer tenné meg, hogy ne menne addig sétálni az új kabátban, míg a Micóka kis kabátja el nem készül, mert hiszen Micóka hogyan menjen el az ő tavalyi — bizony már kinőtt — kabátkájában, pedig milyen jó volna ma délután sétálni a Máli nénivel, olyan szép az idő s a főutcán annyi a tarka, csillogó kirakat! A Cukros is bizonyára velük megy, talán az Oroszhoz is bemennek cukros gesztenyét enni.

Ó ha Bébike csak most az egyszer még rávenné a tavalyi kabátját! de nem teszi meg, Micóka biztosan tudja — és Bébi csakugyan nem mutat semmi hajlandóságot az ilyesmire.

„Ha Micókának volna készen a kabátja, én bizonyosan nem szólnék — mondja — s vagy rám venném a régit, vagy szépen itthon maradnék. Mit használ neki, hogyha elrontja az én délutánomat is és más-kor ilyen eszébe se jutott volna, de ma olyan különös“

És nem használ semmi rábeszélés. Bébike akaratos kis fejét hátraszegve, nem enged.

Az ebéd kedvtelenül telik el. Mindenki szokatlanul nyomott hangulatban ül a helyén, még az örökké tréfáló Lajos bácsi is szomorúan nézegeti kis kedvencének kisírt szemeit; kérdezné is, de anyika hirtelen int, hogy ne kérdezze Micókát, így aztán csak még szeretetteljesebb, becézgetőbb hangon beszél hozzá mint máskor, csak hogy a becéző hangra mindúntalan egy-egy nagy könnycsepp fut össze a Micóka szempilláin, úgy hogy ebéd végeztén anyika már nem bírja tovább. Alig várja az asztalbontást s akkor előveszi Bébit.

„Bébike, — mondja szokatlanúl komolyan — máskor nem szólnék s nem rontanám kedvedet, tudod, hogy nem szeretek köztetek bíraskodni, de látod, az utóbbi időben Micóka oly gyenge és érzékeny lett; hát tudnál te mulatni, mikor ő, szegény, itthon maradna? Várj egy pár napig, addig nem engedem, hogy rád vedd az új kabátot.“

Mi minden küzd Bébiben! Vajjon elment volna-e szabad akaratából sétálni? de most indulatos, akaratos kis szíve csak azt érzi, hogy neki, Bébinek, az anyika kényeztetett, dédelgetett Bébijének más valakit elébe tesznek, hogy az ő öröme, az ő kedve nem számít s hogy nem jószántából, de kényszerülve le kell mondania arról, mire annyira örült

Szó nélkül, de egészen az ajakáig elhalványodva fordul meg s indul befelé a szobába.

„Bébi! . . .“

„Jól van anyika, meglehet a Micóka kedve, nem veszem rám, de itthon maradok“ s azzal már bent is van a szobában s hátatfordítva a szobának és az egész világnak, odaszorítja dacos, halavány arcocskáját az ablak

üvegéhez. Nem tekint vissza, mikor anyika bejön s újra kimegy s így nem is látja anyika drága, édes arcán azt a fájdalmas vonást, nem tekint vissza, mikor lábujjhegyen besurran Muci néni s én megállhatok ott a másik ablaknál s észrevétlenül szemlélhetem őt.

Tudom miért bámul ki oly állhatatossan, az utcára. Nincs ott semmi nézni való de az én szép Bébim szemeiben haragos, keserű könnyek égnek, könnyek, melyeknek nem szabad lehullani és láthatatlanul kell felszáradniok.

Csördül, kitárul az ajtó s bepördül a Cukros és Giza.

„Gyönyörű idő van, — kiáltja a Cukros — gyerünk“. De aztán megütődve néz Bébire.

„Hát Szépség, neked mi bajod van!? talán csak nem sírsz?“

Még csak ez kellett! Bébike felcsattan.

„Jut is eszembe sírni és most hagyj békén Cukros is menj sétálni Micókával!“

„Tyű! . . . itt beütött — mondja Cukros! — No nekem úgyis még zeneórára kell mennem mire visszajövök, majd meggondolod magad, addig is szerbusz“ és a Cukros mene-

kül, de Giza még ottmarad s gyöngéden átkarolva Bébit, igyekszik őt az ablaktól elvonni. Ám Bébi eltolja őt magától.

„Menj Gizus, majd később kimegyek hozzátok, most csak hagyjatok“ s Gizus látja, hogy valóban egyedül akar Bébi maradni és nesztelenül kisurran ő is.

Csend.

Aztán újra nyílik az ajtó, Micóka jön most. Lassan, tétovázva megy a karszék felé hol a Bébi új kabátja pompázik, szó nélkül karjára veszi s Bébihez fordul.

„Mit akarsz ? !“ — harsan fel a Bébi hangja, olyan nyersen, oly indulattól remegve, hogy szinte összerendülök még én is.

Most már megfordul Bébi.

Látom az arcát, két szemöldöke összerándulva, ajkai egybeharapva s máskor nap-sugaras kék szemeiből, melyek most tele vannak könnyel, oly fenyegető láng csap fel, hogy szinte eláll a szívem verése.

Hány örök barátság szövődik egy leheletnyi, alig meghatározható pillanat alatt; hány örök elidegenülést okoz néha egy szemvillanás, egy futó mosoly, a hangnak egy félreértett rezdülése !

Ha most Micóka kimegy a szobából, úgy hogy Bébi tekintete ilyen módon kíséri, kitudja: e semmi, e gyerekes összetűzés nem-e lesz és marad az első porszem, mely lassan, de biztosan válaszfallá nő közöttük.

De Micóka megáll olyan kicsinyen, soványan, ah, oly törékenyen áll ott.

„Bébi“ — mondja s hangja bársonyosabb mint bármikor és szinte remeg a szeretettől — „Bébike, hidd el én nem szóltam semmit anyikának és és meg akarom kérni, hogy te rád vehesd az új kabátodat és nem bánom ám, ha elmégysz Máli nénivel meg a lányokkal sétálni, csak ne szomorkodj Bébike“

Nézem Bébit és látom, amint haragos könyeit hirtelen arcára pergeti valami megnyihult, belső melegség. Meglágyul az ajka is, gőgös fejecskéje, meghajol s látom, hogy arca, egészen fel az aranyfürtöcskéig, elpirul . . .

XIII.

Micóka beteg.

A kis bolyhos szürke kabátot anyika nagyon hamar kisürgette s Micóka pár nap múlva már ráveheti, örül is neki, sétálgat is benne, de nem úgy örül, ahogy Micóka szokott s nem úgy megy a nagymamához, hogy Micóka szokott. Mikor az utcán végigmennek, ahol ime már az első múltó fagytól nedves délben a járda, anyika mind fokozottabb aggodalommal tekint hátra.

Mi az, hogy Micóka, ki mindig elől röpködött, most mindúntalan el-el marad s olyan fáradtan lépeget? De Micóka nem pa-

naszkodik, bárhog is kér di anyika, bárhog is faggatja a doktor bácsi, felelete mindig egy: „csak te ne félj,“ anyuskám, semmim sem fáj, nincs semmi bajom, igazán nincs...”

De az asztalnál mind szótlanabbul üldögél s az étel, mit tányérára kivesz, mintha nőne, ahelyett, hogy fogyna. Micóka legalább azt hiszi, erőltetve nyel egy-egy falatot, de milyen rossz az íze és milyen nehéz lenyelni és milyen nehéz felkelni a pamlagról, hová mind gyakrabban ledűl és a feje is milyen nehéz és olyan álmos, pedig éjjel nem igen tud aludni, csak a szemét húnyja be és a lélegzetét fojtja vissza, ha hallja, hogy anyika lábujjhegyen jön a két kis ágyhoz. Ám anyikát nem lehet megcsalni, megérezné ő száz mértföldről is, ha Micókának vagy Bébikének baja van.

Igy jön el Micóka nevenapja. Kedves kis ünnep az egész háznak, vidám szokott ezen a napon mindenki lenni, a kis lánypajtások, barátnék s legvígabb Micóka. Össze is jön már kora délután az egész hangos, nevető társaság, megérkezik a Muca néni is. Nagymama nem jöhet, mert a nedves időben

meghúlt s világért sem engedik kimenni, de ő meg elküldi csókjait és sok édes cukros meglepetést. Micóka egy pillanatra felvidul, megis kóstol pár cukros gyümölcsöt, de aztán újra oly libbetten ül a helyén, mint egy kis szárnyát lecsüggesztő, borzalt tollú pacsirta. És anyika s a Muca néni gyötrődve nézik, hogy a többi vidám, kacagó, rózsás arcú kis lánypajtás között milyen árnyékszerűen kicsiny helyet foglal el Micóka! És a szemei milyen különös lázba borultak s a homlokán, kis kezén, mi lehet az a pár furcsa vörös pattanás?

Más tán észre sem venné, hisz még alig látható, de anyika szeme rémülve tapad oda.

„Fuss az orvosért, kéretem, jöjjön azonnal” — mondja künn a szobaleánynak.

És az orvos jön és egyszerre szétrebenti az egész leányka-sereget. Micókának kanyarója van.

Gyorsan el, haza mindenki s lemosdani otthon karbolos vízzel, Bébike be az apa írószobájába és ott fog aludni is, ha ugyan az még használ.

A kislányok szétrepülnek, csak Terike nem akar elmenni. Hát nem osztott-e ő meg mindent szeretett kis pajtásával; ő nem megy s ittmarad egész éjjel Micókánál és a néninél. Anyika minden rábeszélésére s majdnem erőszakra van szükség, míg végre eltávolíthatják s így is minden tilalom dacára napokon át megjelenik hűséges, aggodó arcocskája hol az ajtónál, hol az ablaknál.

Napokon és napokon át! Ó és milyen napok! Micóka ott fekszik kicsiny ágyacská-jában, láztól lángoló arccal, lihegő nyitott kis szájjal s anyika ott gyötrődik mellette, lesi lélegzetét, tekintetét, éjjel, nappal el nem mozdul onnan s Micóka ha feltekint, mindig anyika édes arcát látja. Ó bárcsak türelmetlenkedne Micóka s ne volna oly jó és csendes; anyika szíve majd megreped, ha elgyöngült, égő kis kezével meg-megfogja az ő aggodalomtól jéghideg kezét s forró kis szájához szorítja.

Bébi nem maradt apa írószobájában s másnap reggel már a doktor bácsi sem tiltja Micókától; hadd maradjon, ha hajlandósága van, úgy is feltétlenül megfogja kapni a ka-

nyarót és Bébi nem hagyja el a szobát; olyanestelenül tesz, vesz, hogy hallani sem lehet, csak pár nap múlva kezd bágyadozni ő is.

Hogy a baj teljes legyen, nagymamáékhoz is beköszönt a betegség. A nedves őszi időben valóságos rohammal támadta meg az influenza-járvány a várost s gyorsan érte el nagyapát és nagymamát. Hála Isten, veszély nincs, de roppantul vigyázni kell, hogy még a levegő se érje őket s így csak a Muca látogathat el Micókához.

Milyen szomorú, ködös és őszi a kis rét most! Muca néni elfordítja a fejét, hogy ne lássa, mint kergeti rajta az őszi szél a sárga leveleket s hogyan nehezkedik szinte rá a szürke őszi levegő. És milyen szomorúan égnek a korán beköszöntő estében a gyorsan kigyúló villanylángok, mintha mindjárt belevesznének, belefulladásnak a hamvas párákba. És benn az ebédlőben apika ül és a szeme könnyes.

Végre egyszer mégis könnyebben lélekezik fel Muca néni, mikor a kedves rácskapun befordul. Lám, csípős dér és hideg éjjelek dacára a kerítésre felfutó rózsák még nem akar

elaludni s ott a violák a ház előtt még mind nyílnak, ezek várnak valamire s nem tudják addig megkezdeni a téli szendergést, míg két kedves gyermekszem kinem nevet rájuk az ablakon. S a virágok nem csalódnak, mikor Muci néni belép a kis szobába s lábujjhegyen megy az aranyos zöld ágyacska felé, az első amit lát, egy napsugár kis mama arcán. A szegény, drága kimerült arcon egy napsugara az örömnnek.

Micóka láza csökkent s másnap már Micókának étvágya van, persze, hogy ennie nem szabad, de ó milyen örömujjongással járja be a házat az a hír, hogy Micókának étvágya van.

Futó rózsák és ti, violák, csak még egy kicsit rázzátok le magatokról az álmosságot.

Alig egy hét és Micóka kis világos barchent-pongyolában anyikától ölelve és támogatva el tud már menni az ágytól az ablakig. De milyen nagy lett a mi Micókánk! És arcocskája, az édes, bár bizony nagyon sápadt, de, — ó boldogság — már is eltűnt róla az a fáradt, beteges vonás s kedves piros szájacskája körül már is ott játszik az

a drága pajzánság, az a rózsás nevetés, mely oly nagyon hiányzott s mely a háznak verőfénye volt. S a futó rózsák ága meglibben: „tudtuk mi ezt, mi tudtuk“; — s a violák lassan súgják egymásnak: „Micóka ott áll az ablaknál, Micóka meggyógyult s mi most mehetünk aludni, csak ő érte késtünk annyi ideig, hiszen a tél már a küszöbön van, viszontlátásra Micóka, édes kicsi Micóka!“

XIV.

Bébi hercegnő.

Alig kelt fel Micóka és már Bébi feküdt le. Nem oly hosszú, nem oly veszélyes s nem oly angyali türelemmel viselt betegség volt ez, mint Micókáé, de hirtelenebbül, szinte hevesebben jött s mintha három nap alatt Bébikének mindazt végig kellett volna szenvednie, amin Micóka sokkal lassabban, sokkal veszélyesebben esett át, s úgy látszott, mintha Bébi jobban szenvedne. Ott feküdt hópárnácskáin, szétomló aranyhajjal, rövid ideig nagyon halavány s aztán tüzesre gyúlt arccal és sírt. Igen, a nagy Bébi sírt, mint

egy kis baba s a kő is megindult volna ettől a sírástól.

Bébike gyönyörűen tudott sírni! Nem kiáltva, nem hangosan zokogva, szép kis arcán egyetlen vonás sem húzódott el, sőt hóvirág-fehér orrocskája sem pirosodott ki. Mint a gyöngy, úgy pergett a könny két nagy, kék szeméből és Bébike három napig bőségesen ontotta ezeket a gyöngyöket.

A házban minden élő lény azon törte fejét; hogyan szerezhetne az édes, szegény, síró kis angyalnak könnyebbséget. Bébi pedig kijelentette a vigasztaló, becéző szavakra, hogy ha neki ezt a szenvedést még csak egy napig is túrnie kell, akkor már úgylis mindegy, mert ő azt úgy sem bírja ki s úgylis meghal.

De hát azt az egy napot szegény, édes kis Bébinek mégis csak el kellett túrnie; szerencsére ezzel a nappal meg is tört a baj s Bébike, amily hirtelen megbetegedett, oly gyorsan épült fel, de a szobát elhagynia természetesen még hosszú hetekig sem volt szabad s a táncórákról, melyek immár újra megkezdődtek, végképp le kellett mondania.

Bébike lábbadozott s ez időben történt, —

s én igazán nem tudom megmondani, mint esett meg — hogy az egész háznépen erőt vett az az érzés, mintha Bébikét kárpótolni kellene, mintha még a szokotton felül külön kényeztetéssel, kedveskedéssel tartoznának neki.

Mindenféle apró előjogai támadtak s mindenki kész örömmel engedett kívánságainak.

Szinte természetessé vált, hogy Bébike kissé későbbben keljen fel s készüljön el öltözködésével, mint a többiek; s ki szólt volna ellene, ha este hét órakor már bevonult szobáskájába s a lefekvéshez készült. Ez a készülődés csodálatosan hosszú ideig tartott. Bébike kimondhatatlan kényelmességgel fésülgette, bontogatta szőke haját, aztán egy jó negyedórát szánt fogacskáinak, azután körmei kerültek sorra, majd arcát locsolgatta jó friss vízzel.

Apika, mikor véget-hosszat nem ér a locsolás, fésülködés, néha zsörtöl egy kicsit: „Csodálatos új szokásokat kezd ez a mi szép lányunk; ha így folytatja, valóságos kis Muci lesz belőle!” — s apika hangja, mely korholó akar lenni, olyan szeretetteljesen cseng,

mintha egyszerre Bébinek is, Mucinak is valami nagyon kedveset mondana.

„Hiszen nagyon helyes és egészséges, hogy Bébi lefekvés előtt teljes toilettet csinál, — mosolyog anyika — csakhogy mind ennek százszor gyorsabban kellene megtörténnie. A legszebb kalács is megsülne addig, míg az én Bébikém elkészül a lefekvéssel!”

„De mikor olyan álmos vagyok, anyikám, meg oly lusták a kezeim így este” — kényeskedik bájosan Bébi s oly ennivaló kedvességgel hajtja fejét anyika vállára, hogy természetesen össze-vissza kell csókolni.

Jó idő múlva álmos hang hallatszik ki az ebédlőbe:

„Micókám, egy kis vacsorát, jaj de éhes vagyok!”

A vacsora még nincs feltálalva, de ki várakoztatná Bébi hercegnőt és ki bánná azt, ha ő előre kap mindenből.

Micóka kisurran a konyhába. Terike, kívül valami szép malomjátékot játszottak, szinte segédkezik s a legjobb falatokat tányérra szedve beviszik Bébikének. Ott elhelyezik a kis aranyoszöld éjjeli szekrényen

s Bébi az ágyban félig felkönyökölve csipeget belőle. Még apika sem szól semmit elene, hiszen az orvos is folyton azt hajtja: Bébi túlságosan női, aludjék és egyék, amikor csak kedve tartja, s Bébi alszik és eszik és edesen ellustul.

Micóka gyorsan a ház vidám pacsírtája lett ismét, újra hangzik mindenütt az ő gyors, kedves beszéde s pajzán, drága nevetése. Újra oly fürgén fut és illan a szobákon át s miután a táncórákon részt nem vehet, hát táncol odahaza és ragadja magával, akit éppen megkaphat. S keresi Bébike kedvét ő is. A szép nagy körte, amit Micókának küld a nagymama, Bébike esteli tányérkájára vándorol, a két gyönyörű, félig feslett rózsza — nagyapa üvegházából — Bébike blúzán ékeskedik s a Muci kérdő tekintetére Micóka zavartan, majdnem mentegetődzve mondja:

„Mucim, egy kevés lett volna, hogy Bébi feltűzze, igazán én kínáltam neki, nem ő kérte, igazán nem.“

S anyika és Muci, mikor ránéznek Bébire, kinek arca a két bársonyos virág mellett, mint egy harmadik rózsza mosolyog, már nem

is szólnak semmit, csak olykor-olykor jut egyiknek vagy a másiknak eszébe: „Édes kis Bébim, kényeztetett, becézgetett kis királyleányom, hiszen, ha mi téged így vihetnénk rózsaleveleken, rózsafelhőn az egész életen át, akkor minden jó volna, de mi lesz belőled túlfinom, túlérzékeny, dacos és gyöngéd, kiszámíthatlan s mégis oly édes, különös kis Bébim, ha egyszer az élet rád teszi nehéz kezét!”

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

XV.

Az első fájdalom.

A tél vége felé járt már s az olvadó hó bársonyosságát veszelve vonult meg itt-ott az árkokban s az udvarok, kertek, árnyas északi sarkaiban. Akkor egyszerre hidegre vált az idő, mintha a tél távozta előtt még utoljára visszafordult volna.

Bébike és Micóka kis mamájukkal Irma néniékhez indultak. Nagy társaság volt oda-híva ozsonnára s Bébike, Micóka s anyika kellemes, jókedvvel gondoltak a kedélyes órákra, mit majd ott töltenek. Útközben valami apró bevásárolni való jutott anyika

eszébe s miután éppen a boltok közelében voltak, be is mentek mindhárman az egyikbe.

A boltban nagyon meleg volt, erősen fűlt a nagy szénkályha s a kirakat széles ablakán cseppekbe futott a pára. Anyika ki is küldte azonnal Bébikét és Micókát, nehogy kimelegedjenek; maga is sietett a bevásárlással s aztán kilépett kis leányaihoz, kik már türelmetlenül várták. Eles hideg volt künn a levegő s Bébinek feltűnt, hogy kis mamája egy pillanatra megáll, megtámaszkodik s olyan nagyon elsápad.

„Anyikám bajod van?” — és Bébi aggodva hajol hozzá, de kismama már mosolyog.

„Semmi, semmi, kis angyalom, már elmúlt, csak siessünk, mert különben későn érünk Irmáékhoz.”

Bébike és Micóka már együtt találja az egész szokott, kedves társaságot; ott van nagymama is, meg a Muci, meg keresztanyáék is és a szobák oly jó melegek, világosak, kedélyesek s mindenki oly jól érzi magát, hogy szinte még a levegő is megtelik a jókedv nyájas zamatával.

Bébike és Micóka pajtásaikkal a „lányok” szobájába mennek, honnan aztán csak úgy csattog ki a nevetés, dalolás. Kismama leül, beszélget ő is, senki sem veszi észre, hogy néha el-elhalványul s olyan különös mozdulattal emeli kezét szemeihez, mintha valamit letörölni, elhárítani akarna onnan. Végre csendesen felkel s úgy, hogy a többiek észre ne vegyék, lassan átmegy a másik szobába.

„Bébi!”

Bébike egyszerre félbehagyja a játékot s honnan érzi meg, hogy most nesztelenül, észrevétlenül kell neki átsuhanni a másik szobába?

Pillanat alatt ott van.

Anyika ott áll, de drága arca olyan sápadt s a hangja olyan különös, minőnek Bébi még nem hallotta.

„Bébikém jöjj ide!”

„Anyikám!”

Ó milyen aggodalom, milyen mélységes aggodalom és szeretet a Bébi hangjában s kék szeme telve ijedt szeretettel.

„Bébikém, — mondja kismama, még min-

dig azon a halk, idegen hangon — ne ijedj meg, édes kis angyalom, szükségem van arra, hogy erős légy és ne szólj senkinek. Szólítsd majd Micókát is, csak ne vegye észre senki, különösen szegény nagymama meg Muci . . . Bébikém, nem tudom, mi történt a szememmel . . . én nem látok!”

Elhallgat és megálló szívvel várja Bébi ijedt sikoltását, zokogását. De Bébi nem kiált fel, nem is reszket, csak az arca vál felfehérré, csak karjai ölelik szorosabban, erősebben anyikát, mintha a védő ölelés elháríthatna minden bajt. Aztán kiinti Micókát, csak ő tudja, hogyan sikerül az oly gyorsan, oly perc alatt s észrevétlenül.

Nagymama kocsija még szerencsére künn vár, Bébike gyorsan besegíti anyját és melléje ül. Micóka hősiezen küzd a rémülettel és a sírással, de könnyei csak újra-újra előtörnek s a zokogás fojtogatja torkát. Bébi nem sír, csak kis anya kezait fogja, az édes, most jeges kezeket, olyan erősen, melengetőn, biztatón, hogy kis anya ujjai lassanként felmelegednek és szíve még a nehéz csapás alatt is boldogan érzi, hogy nem jöhet oly baj vagy

fájdalom, melyet e két bátor, erős, szerető kis kéz szorítása meg ne enyhítene.

„Bébike, Micókám, vigyázzatok, ó csak arra vigyázzatok, hogy apika meg ne ijedjen ; ó Istenem, mit fog ő érezni !“

S kis anya ime már ismét elfeledi, hogy ő maga is szenved, csak másokért aggódik. . . .

Nem, nem ! Ó hála Isten, a legrosszabb nem következett be s kis anya drága szemeiről, nehéz, rettegéssel telt napok után, mégis csak lecsókolták a homályt s azok a drága csillagok, a kis otthon szelid csillagai, édes fényükkel ezután is bevilágítják az életet. De vigyázni kell a kedves, gyenge szemekre, ezután már mindig vigyázni kell reájok. Kis anyának nem szabad soha többé a háztartás számtalan s neki oly kedves, megszokott dolgaival törődni. Takarításnál ő nem ellenőrizheti többé a szobaleányt, mert a por ártana, a konyhában a főzésnél a szakácsnét, mert ártana a nagy meleg s a sülő, főlő ételek forró gőze. Most már itt az ideje, hogy anyika ne törődjön semmivel s hogy most őt dédelgessék, kényeztessék.

Csakhogynem ebben a tekintetben nehéz ám

bírni anyikával; hiába nagymama minden rábeszélése, az orvos tilalma, most az egyszer még a Muci is hiába könyörög, míg végre apika találja el a módját: „Ha még egyszer, angyalom, a konyhába mégy, nem eszem többet itthon főtt vagy sült ételt, hozatunk a vendéglőből s lesz, ahogy lesz, a takaréktűzhelyet pedig, azt a te szép takaréktűzhelyedet egy napon majd sehol sem fogod találni.“

Apika oly kérőleg fenyegetődzik, hogy kis anyja lemond kis birodalmának kormány-pálcájáról, ámde teljesen kétségbeesik. . . . Mi történik most majd, ki készíti ezután apika kedvenc ételeit, ki a finom nyalánkságokat, az aranysárga s rubintpiros gyümölcsízeket s kocsonyákat? Kinek adja át a kenyérsütés nagy titkát és ki dagasztja majd azt a híres kalácsot, amit senki a világon nem tud úgy készíteni, mint anyika és amit a Muci úgy szeret! Aztán a szobák és az egész ház gondozása, pincétől - padlásig! Anyika szinte látja, mint fordul ki minden a sarkából s mint váltja fel a szokott csínyt és rendet az elhanyagoltság és rendetlenség.

Ki is segíthetne? Egy pillanatra megvillan fejében, bizony ha Micóka nem volna még olyan édesen gyermekes és Bébike nem volna olyan kis kényes, kényeztetett ködhercegnő!

Anyika, édes anyika, a szeretet csodálatos dolgokat tud művelni! Lám, a te kis Micókád, ha nem veszi is el boldog, gyermekes, pacsirtakedvét, üde pajzánságát, táncát, nevetését, apikának komoly, hasznavehető kis pénzügyminisztere is tud lenni; apa nem egyszer bízta rá a pénzes-szekrény kulcsait s a kulcsokat Micóka dehogy feledné egyszer is elő, sőt néha-néha még a számadásoknál is segédkezik s könnyű, táncos lábacs-kája most épp oly vígan s oly fürgén perdül ki, hol a konyhába, hol éléskamrába, hol a szoba tisztogatásához, mint ahogy azelőtt csupán a táncra perdült. Nevetése, hangja hol a konyhába, sokszor a konyhából, de még a padlásról is hallatszik, úgy tesz, vesz, olyan kedvvel, olyan vígan, mintha játszana, de az eredmény az már nem játék, az szép, hasznos, komoly; kis anya utasításai, tanácsai nyomán Micóka bámulatos gyorsan beletanul a felügyelésbe, ellenőr-

zésbe s kezdi megtanulni még a főzés nagy művészetét is.

Hát Bébi, a kényes, lusta kis Bébi?

Mikor Cukros egy nap mint a forgószél herohan Bébikéékhez, Bébit sehol sem találja; végre sok keresés után, bár reménytelenül, de mégis felcsattantja a konyha ajtaját is és azután valósággal kővé vál, Bébi hercegnő ott áll fehér köténykében, feltűrt ujjakkal, a nagy munkától kipirulva a dagasztó teknő előtt, a teknőben gyönyörű sárga kalácstészta dagadoz és Bébi dagasztja, dagasztja oly pompásan, oly műértően azt a híres kalácsot, mint ahogyan addig csak anyika tudta.

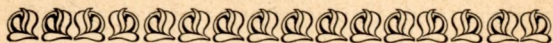
. . . . Nem tudom, a hold, mely ezüstös arcával éjjel benézett anyikáék hálószerájába, nem-e bámult épp úgy mint, a Cukros? mert ime, mit látott a hold!

Lábujjhegyen, óvatosan Bébike suhan a szobába, az egyik karján kis paplanja, a másikon egy pokróc, kezében kis vánkös, aztán olyan zajtalanul, hogy még anyika sem hallja meg, odamegy az ágyhoz.

Anyika édes szemeinek még nagyon jót

tesz, ha sósborszeszes vízzel borogatják, ott is a sósborszeszes tálacska az éjjeli szekrényen meg a puha gyolcs ruhácska is; de anyika bizony elfeledte szemére borítani s elaludt, pedig a borogatást néhányszor éjjelente ismételni is kell. Bébi halkán leteszi a pokrócot a földre, ráteszi a vánkost s oly könnyű kézzel, hogy anyika álmából fel sem ébred, borogatást tesz szemére s ő maga lefekszik a hevenyészett ágyra. Bizony van mit bámulni a holdnak; a kis lusta, aludni szerető Bébi, a kis kényes Bébi ott a földön fekszik, ahelyett, hogy puha, kényelmes kis fészkében nyújtózkodna!

Anyika boldogan mosolyog álmában. Bébike is szendereg már és a hold gyönyörű ezüst sugarat fon aranyhaja, fehér homloka köré, olyan csillogó, ékes holdsugár-koronát, mely szebb minden koronánál, mit valaha hercegnő viselt!

XVI.

Micóka.

Hát igazatok van és én nem mondhatok ellent; erre a mi szép, őzkarcsú, libbenőjárású, barna kislányunkra nem illik már a Micóka név, kinőtt belőle, mint ahogy régóta kinőtt a zöld hálós, aranyvirágos ágyacskájából, az ennivalón nénikés, bidres-bodros téli főkötőkből, a puha gyermekcipőcskékből s mint ahogy innen-onnan ki fog nőni a kislányos rövid ruhából is. A főkötő helyét kedvesen hetyke kis sapka foglalta el, oly jól illik az a friss, pajzán nevetéshez, a puha cipőcskéket gombos topán váltotta fel és ideje, hogy kicseréljük a Micóka nevet is.

Összeül a tanács s mindenki ajánl valamit. Nagymama legjobban szeretné anyika nevét, de ez ellen Muci néni tiltakozik, ő az anyika nevét még Micókának sem tudná mondani. Apa már néhányszor megpróbálta „Ernáz“-ni kicsi lányát, mert hát őt tulajdonképen „Erná“-ra is keresztelték, de sehogyse ment; valaki felveti a „Zaza“ nevet, de lezúgják; hogyan is illene ez az erőltetett szó a mi természetes, vidám, könnyen síró, könnyen nevető pacsirtánkra!

„Én már tudom“ — mondja Miklós, ki tudva-levőleg hadilábon áll Micókával — én már tudom, mi legyen a neve; hívjuk „Kaján“-nak! Mostanában, mikor a lányokat „Mesé“-nek „Pintyőké“-nek „Cicá“-nak s más ilyesminek hívják, azt hiszem, „Kaján“ nagyon elcsúszik s ami fő, találó is.“

Miklós gyors futással menekül, mert Micóka ujjacskája már nagyon közel jár füléhez.

„No csak azt szeretném, — mondja kereszt-anya — ha az én nagybácsim hallhatott volna bennünket, hiszen ő már az én gyermekkoromban mindig azt mondta édesanyámnak: Tudod húgom, amióta a muskátlit

Pelargoniá-nak, a lányokat meg Melániá-nak hívják, vége is van a régi jó világnak! Mit szólna, ha néhány mostani bálitudósítást olvasna! De hát nem tehetünk róla, önkénytelenül szólítjuk babuskáinkat apró, becézgető neveken, csakhogy ezeknek van valami melegségük, mely megkülönbözteti azoktól a divathóbortos nevektől.“

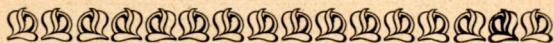
De hát hogyan hívjuk Micókát? s foly a tanácskozás tovább, míg végre keresztmamáék Mariskája szól: olyan édes kis dolgot olvastam a minap s mennyire megszerettem a hősnőjét: Elly-t, úgy tudom, Micókának egyik neve Erzsike, miért nem hívhatnánk őt Ellynek! Mondhatna-e Mariska olyat, mi Bébinék és Micókának ne tetszene!? Ujjongva fogadják hát indítványát és tetszik az „Elly“ mindenkinek, talán csak leginkább azért, mert Mariska oly kedvesen tudja mondani.....

Légy hát ezután Elly, majd lassankint rászokunk s elmarad a Micóka. — Csak én nem tudok megválni tőle, elteszem, elrakosgatom, úgy mint anyika a fehér csipkés, kékszalagos keresztelő-vánkost, nagymama a megtépázott, telerajzolt régi képeskönyveket s a

törött kis lapátot, mellyel Bébike úgy szeretett játszani, elteszem, elrakosgatom, gyermekkorotok drága, szivárványos emlékeivel együtt — a szívem közepébe.

Elly — most már Elly — hirtelen hozzám fordul, nem tudom, talán valami árnyat, valami csöppnyi búsongást látott-e meg az arcomon, de két karját a nyakam köré fonja és a szemembe néz, milyen leírhatatlan édes tekintettel! Tekintete tele van a régi túláradó szeretettel s még valamivel, mit megnevezni sem lehet, mit sohasem láttam másutt, csak a Micóka szemeiben s fülemben csendül hangja a szeretett, lágy gyermekescirogató selypítéssel.

Micóka, édes kis Micókám, hiába minden, nem lesz te belőled sem Erna, sem Elly-kárba vesz a sok szép név, hallom a hangodon, látom szemeidben: Micóka maradsz te, a mi szívünk drága, édes, kicsi Micókája!

XVII.

Bébike.

Májusi ragyogás és madárdal odakünt. Az ajtó kitárul s Bébike repül be hozzám. Az arca oly harmatos, szeme oly napsugaras, hogy azt gondolom, ő a májusi virágzásnak legszebb virága.

„Szerettem volna, ha a mai reggelt látja úgy, ahogy én láttam, — kezdi Bébi — fenn voltam a padláson, Mucim és kinyitottam az ablakot és kihajoltam. A levegő az arcomba csapott“

És Bébi beszél tovább úgy, mint azelőtt soha nem hallottam beszélni. A tengerről beszél és a Balatonról s a reggeli levegőről

s én ime, elragadtatott hangja nyomán, meg-
érezem a tenger kora reggeli csapongó lehele-
tét, látom a Balatont fehér gyöngyös hajnali
habfodraival s érzem az alvó kert illatát.
Aztán az erdőről beszél Bébi. Apika kivitte
délelőtt magával s ő most épp onnan jön... És
én követem s betekintek vele az erdő ifjú
májusi zöldjébe a nedves levelek közé, hová
aranyos napszálak vetődnek. A hársakhoz,
melyek magas és szellős sátrat vonnak a
mély erdei út fölé, hol a vadindás bokrok
tövében gyöngyvirág nyílik...

Bébi elhallgat s én elnézem őt. Fehér
homlokán az a különös derengés, gyermek-
ajkai körül az a rajongó vonás, kék szemei-
ben az a felcsapó láng, — én ne tudnám, mind-
ez mit jelent? S egyszerre a mult ködé-
ből felmerül egy *másik* gyermekleány arca;
különös derengés van a homlokán, rajongó
vonás az ajkai körül, felcsapó láng a szemében...

Rettenve kelek fel, mintha egy titokzatos,
nekem oly jól ismert jel lobbanna Bébi felett.
Szeretnék odamenni hozzá és védőn és in-
tőn kiáltani: „Nem Bébi, nem!” Ne hajolj
te ki hajnali órán, ne szívd úgy magadba a

hajnal búbájjal telt levegőjét, azt a levegőt, mely elhozza füleidbe a tenger csodálatos vágyakat ébresztő távoli mormolását, a Balaton üde, nedves lélekzetét s az ébredő virágok beszédét, azt a levegőt, mely tele van a végtelenség mámorával s mely elfeledteti velünk, hogy hazánk a föld; az édes, virágos, meleg, nyájas anyaföld, mely, ha egyszer szárnyra keltünk, örökre elvesz lábaink alól.

Nem Bébi, nem! Ne menj te többé, májusi ragyogásban, az erdőbe, hol aranyszálak vetődnek a fák lombjai közé s a vadindás bokrok tövében gyöngyvirágok nyílnak. Te ne menj oda, mert nem azért mégysz, hogy gondatlan gyermekkézzel gyöngyvirágot szedj s virágos ágat tűzz aranyhajadba, te azért mégysz oda, Bébi, mert szívedbe suhant az erdő igézete, mert megérted a madarak rejtelmes nyelvét s az erdőmélyi szellemek, kik némák és láthatatlanok másnak, te előtted nem rejtőznek el. Szeretnék oda állani, mint egy élő tilalomfa, az erdő gyönyörű ösvényére: Bébi, nem engedlek erre az ösvényre lépni, tudod-e, hová vezet? A mesék tündérvilágába érsz rajta s ha odatévedsz,

látni fogod a gyermekkor regéinek csodáit. Erdei tündérek suhannak körüléd s aranyhárfaikon soha nem hallott dal pendül, a fehér villik lenge koszorúját is látod az ezüstös hold fényében, a fűzfák között s a tóból, jöttödre, kiszállanak a tengermélyszemű vizileányok s mesélnek és énekelnek s vízgyöngyöket szórnak hajadra. És a köd imbolygó, halavány leányai is jönnek és átkarolnak s hószerű ködös varázsfátyolt ajándékoznak neked.

Ám a vizileányok éneke után az emberek beszéde nehézkes és rideg lesz, nem is tudod jól érteni többé. Az aranyos napfényből visszavágyódsz majd, kimondhatatlan vágyódással az erdei világ titokzatos holdfényébe, a ködös varázsfátyol minden szála láthatatlanul odaköt ahhoz a tündérvilághoz s szíved mélyén szüntelenül ott zeng majd a tündérek hárfáinak zengése, véghetetlen édesen, de véghetetlen fájdalommal is. Maradj a mi kicsi Bébikénk, bohóskodj, táncolj, duzzogj, neved s ha útnak az erdőbe visz, csupán hűvös-ségét, kellemes árnyát, jó szagát érezd, nyájas, könnyű földi örömmel, igyál a források kínál-

kozó friss vizéből, de ne tekints a vízbe oly elmélyedt, kérdő szemmel, nézd a csillagokat s bohó, édes ábránddal gondold, hogy égi virágok, vagy gondold, mint okos, jól tanuló kis leányokhoz illik, hogy azok millió még ki nem fürkészett csodát rejtő égitestek, — de ne beszélj hozzájuk

. Ám én tudom, ha mindezt elmondám és Bébi hitetlenül nagyra nyitott szemekkel reám is hallgatna, mind hiába volna!

Eljön az óra, hogy Bébikéhez elhatol hatalmasan és legyőzhetetlenül a tündérvilág hívó szózata, talán majd olyan rózsaszín hajnalon, mikor Bébi kinyitja az ablakot és arcát megcsapja a harmatos levegő, talán majd akkor, ha a májusi napsugár arannyal hinti be az erdő útját, vagy tán az első ábrándos bánat idején, de tudom, hogy előbb vagy utóbb Bébi meg fogja hallani és visszatartóztatlanul megy a hívó hang után, megy az erdő bűvös ösvényén arra felé, hol a vizileányok éneke hallszik s az erdei tündérek holdfényes kezében aranyhárfa pendül . . .

TARTALOM.

	Oldal
Hófehérke	7
Rózsapiros	13
Angyalkák nyomai	20
Nagymama kosara	29
Játékok, mesék	33
Nagyapa bokrétája	41
Utazás	45
A kis gólyák	52
Két kicsi kertről	58
Nagyapa perselye	64
Két pár fehér cipő	70
Az új kabát	80
Micóka beteg	88
Bébi hercegnő	95
Az első fájdalom	101
Micóka	110
Bébike	114

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

218

OSZK

Országos Széchenyi Könyvtár

